

HADELAND

**VEDLEGG
TIL SAKSLISTE**

REGIONRÅDET FOR HADELAND

GRAN RÅDHUS

13.9.2013

SAKENE 24/13 - 28/13

Gran
kommune

Jevnaker
kommune

Lunner
kommune

Oppland
Fylkeskommune

Bo-perspektivet

I dag er det 29 000 innbyggere på Hadeland. (2. kvartal 2013)

I Fylkesdelplanen for Hadeland, fra 2004, var det satt som mål at befolkningen skulle være ca. 31 000 ved årsskiftet 2014/2015. Kommunenes vedtatte befolkningsvekst var grunnlaget for prognosen.

Denne målsettingen nås ikke.

De 10 siste årene har kommunene på Hadeland hatt en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på ca. 0,5 %. Med fødselsunderskudd i både Gran og Jevnaker, er det innflytting som gjør at folketallet øker.

Boligstruktur:

Boligstrukturen på Hadeland er preget av høy andel eneboliger (81 %) med befolkning fordelt over et betydelig geografisk område. Det bygges fremdeles flest eneboliger, selv om en de siste årene har sett en dreining i forhold til rekkehus og leiligheter. Dreiningen kommer som et resultat av økt aktivitet i tettstedene.

Bilbasert:

Overvekten av eneboliger, spredt ut over et stort geografisk område, innebærer en samfunnsstruktur med dårlige forutsetninger for kollektive transportløsninger og stort behov for personbiltransport.

I framtida vil vi trolig bytte bolig langt oftere enn i dag. Familiestrukturer vil varieres mer og antall enperson-husholdninger vil øke. Det er grunn til å spørre seg om vi på Hadeland har en boligstruktur som er tilpasset dette. Mye tyder på at regioner med et mer variert botilbud vil være bedre i stand til å møte folks ønsker om bolig.

Sentraliseringen vil fortsette:

I følge beregninger til SSB vil Oslo-området ha en befolkningsvekst på ca. 600 000 fram til 2040. Dette innebærer en årlig befolkningsvekst på mellom 1 og 2 %. Selv med dagens kommunikasjoner ligger store deler av Hadeland innenfor timesavstand til Oslo. Forholdene ligger derfor godt til rette for at regionen kan ta sin del av den forventede befolkningsveksten i hovedstadsregionen.

Demografisk utvikling:

Vi lever lengre. I 2040 vil antall innbyggere på Hadeland over 80 år være fordoblet. Denne utviklingen er generell og gjelder de fleste kommunene i landet. På grunn av alderssammensetningen vil Lunner kommune nesten oppleve en tredobling av mennesker i denne aldersgruppa.

Attraktiv bo-region:

For at Hadeland skal bli attraktiv som bosted for et bredt lag av befolkningen må regionen utvikle et variert botilbud. Det må være tilbud av ulike boliger som gjør det mulig for innbyggere i ulike livsfaser å finne en egnet og ønsket bolig. Flere kjedehus/rekkehus er nødvendig for å få dette til.

Aktiv boligpolitikk:

Alle kommunene på Hadeland har nå vedtatt at den årlige befolkningsveksten skal være på 1,5 % eller mer. Dette målet forutsetter at kommunene utvikler en aktiv boligpolitikk og at det samarbeides om markedsføring.

Robust planlegging:

Det vil alltid være usikkerhet knyttet til prognoser og planlagt befolkningsvekt. Planene må derfor være robuste og takle både stor og mindre befolkningsvekst.

Områder regulert til boligformål.

Områder som er avsatt til boligformål i gjeldende kommuneplaner og hvor utbygging ikke er planlagt eller ikke er i samsvar med nasjonale forventninger om redusert transportbehov, må vurderes på nytt ved revisjon av kommuneplanene.

Målet er:

- **Aktive kommuner som legger til rette for å ta sin del av befolkningsveksten i Osloregionen.**

Dette vil regionen oppnå ved at kommunene gjennom sin planlegging prioriterer:

- Utvikling av varierte botilbud og bomiljø.
- Universelt utformede bomiljø som er godt tilrettelagt for fysisk aktivitet.
- Utvikling av bomiljø som skaper forutsetninger for gode oppvekstvilkår for barn og unge.
- Bomiljø og tilgjengelighet til friluftsområder.
- Bomiljø og kulturtilbud.
- Bomiljø som ivaretar forpliktelser innen miljø og energibruk, herunder redusert transportbehov og nærhet til varehandel.

Vurdering i forhold til gjennomgående tema.

En samfunnsutvikling i tråd med prioriteringene over vil være en utvikling med positiv effekt for de gjennomgående temaene i planarbeidet:

Barn og unge	***
Klima, miljø og energi	***
Universell utforming	****
Folkehelse	***

5.9.13

Tettstedsutvikling

I dag er Harestua, Grua, Roa, Lunner, Gran, Jaren, Brandbu og Jevnaker definert som regionens tettsteder. Gran sentrum har vokst fram som det viktigste senter for Handel og service i Viggadalen, og har vokst betydelig det siste tiåret.

Jevnaker og Roa definert som kommunale handelssentra, mens Gran er regionalt handelssenter, uten begrensning på størrelse av kjøpesentre.

I NIBRs Inndeling i senterstruktur (NIBR-rapport 2013:1) er Gran nå klassifisert som småby.

Andelen av befolkningen som bor i tettstedene på Hadeland har økt fra 51 % i 2000 til 55 % i 2011.

Spredt struktur – bilbasert transportbehov.:

Virksomheter og tjenester som kunne vært samlokalisert i sentrum eller tettsteder ligger i dag spredt utover store deler av regionen. Dette bidrar til mangel på attraktivitet i eksisterende tettsteder. Det er ikke tilstrekkelig tetthet i tjeneste og servicetilbud og boliger er i liten grad samlokalisert. Dette skaper et stort bilbasert transportbehov.

Tettstedene har blitt mindre tette.

Et utviklingstrekk er at de fleste tettstedene på Hadeland er blitt mindre arealeffektive de siste 10 årene. Dette er en utvikling som er i ferd med å snu. I dag er denne utviklingen mest synlig på Nesbakken og i Gran sentrum.

I framtida vil kommunene samarbeide om en tettstedsutvikling som bidrar til at regionen når målene om befolkningsvekst. Utviklingen til nå har vist at en ikke vil klare dette uten at det gjøres endringer slik at en øker attraktiviteten til tettstedene. Befolkningsvekst, demografiske utviklingen og endret familiestruktur fører til behov for flere og mer varierte boenheter.

Utvikling av gode tettsteder vil bli regionens viktigste tiltak for å redusere behovet for bilbasert transport. Den forventede og planlagte befolkningsveksten bør skje innenfor eksisterende utbyggingsområder i prioriterte tettsteder.

Mest mulig i gangavstand.

Attraktive og levende tettsteder krever at flest mulig sentrumsfunksjoner legges i gangavstand fra hverandre. I sentrumsnære bygg må det være handel og aktivitet i første etasje. Boligbygging og fortetting i tettstedene må prioriteres.

Arbeidsplasser i sentrum.

Et variert tilbud av arbeidsplasser vil være en styrke utviklingen av tettstedene. Kontorarbeidsplasser, offentlig tjenesteproduksjon, andre arbeidsintensive virksomheter og varehandel legges sentrumsnært. Med boligområder i gangavstand vil dette føre til levende sentrum og redusert behov for biltransport.

Lokal egenart.

Nye bygg må ta hensyn til tettstedets egenart og lokale stedbundne identitet. Tettstedsanalyse, eller annen relevant plandokument, må utarbeides og legges til grunn for utbygging i tettsteder og lokale utviklingsområder.

Det lønner seg å investere i tettstedene.

God planlegging, befolkningsvekst og fornuftig samarbeid med utbyggere vil føre til utvikling av attraktive tettsteder. Det er viktig å legge til rette for at investeringer lønner seg i prioriterte tettsteder og utviklingsområder.

Målet er:

- **Attraktive, levende og gode tettsteder med tilstrekkelig servicenivå og befolkningsgrunnlag – bygge på lokal egenart med levende kjerner og redusert transportbehov.**

Dette vil regionen oppnå ved at kommunene gjennom sin planlegging prioriterer:

Tre tettsteder for konsentrert utvikling:

I Areal- og transportanalyse for Hadeland, som Civitas AS utarbeidet i 2012, legges det til grunn at all befolkningsveksten i en region med ca. 30 000 innbyggere ideelt sett bør konsentreres til ett tettsted. Dette vil medføre de beste forutsetningene for å skape et tettsted med stor kraft og gode muligheter for utvikling av handel og kulturtilbud, noe som igjen vil skape grunnlag for attraktive bosteder. En slik struktur vil også gi den største konsentrasjonen av reiser, og dermed det beste grunnlaget for betjening med kollektivtransport. Helst skal et slikt tettsted ha togtilbud.

En slik tilnærming og prioritering vil ikke være funksjonell for Hadeland.

Vår tettstedstruktur må ta utgangspunkt i regionens behov for utvikling av boliger og arbeidsplasser og å betjene de bo- og arbeidsmarkeder kommunene på Hadeland tilhører. (Se kap. om næringsutvikling og arbeidsplasser.)

Dette er lagt til grunn for valget av regionale tettsteder, hvor konsentrert utvikling prioriteres.

Regionale tettsteder:

Gran

Nesbakken

Harestua

I disse tettstedene skal det legges til rette for en tydelig fortetting. Følgende legges til grunn:

- Områder regulert til boligbygging utnyttes intensivt - med høyere arealutnytting enn vi er vant til - og bygges ut med boliger i flere etasjer.
- Nye bygg skal ta hensyn til tettstedets egenart og gjennomført tettstedsanalyse / byggeskikkveileder.
- Bygninger skal plasseres slik at det skapes gode felles uterom og møteplasser, universelt utformet tilrettelagt for levende kjerner og god tilgang til friluftsområder.
- Nye områder, i randsonen til tettstedene, tas ikke i bruk før fortetting er gjennomført.

«Prinsippskisse for utvikling av prioriterte tettsteder» vil bli lagt til grunn for framtidig utvikling av disse tettstedene.

Gran sentrum er regionens viktigste senter for handel og service og definert som regionalt handelssenter.

Lokale utviklingsområder:

Brandbu

Roa

- Brandbu – utviklingsområde for nærservice og bolig.
- Roa – utviklingsområde for nærservice og bolig. Plassert i umiddelbar nærhet til regionens viktigste vegkryss gjør at transportbasert virksomhet (Logistikk-næringer) vil bli lokalisert til dette området.

Øvrige stoppesteder på Gjøvikbanen:

- Fortetting innenfor gangavstand til stasjonen. (Ca. 1 km.)

Vurdering i forhold til:

Barn og unge

Klima, miljø og energi

Universell utforming

Folkehelse

5.9.13

Arealbruk.

I dag samarbeider kommunene på Hadeland på mange områder, men det har til nå ikke vært noe interkommunalt samarbeid om arealbruken i regionen.

Kommuneplanlegging.

Kommuneplanlegging skjer som interne prosesser i den enkelte kommune. Dette gjelder for både planstrategi og kommuneplanenes samfunnsdel og arealdel. Det gjennomføres derfor ikke planarbeid hvor en avstemmer behov for arealdisponering på tvers av kommunegrensene.

Retningslinjer for arealbruk

Fylkesdelplan fra 2004 inneholder retningslinjer for arealbruk på Hadeland. Disse konkretiserer konsekvensene av lovgivningen og nasjonale og regionale mål og retningslinjer.

Nasjonalt lovgivning og rikspolitiske retningslinjer.

Nasjonale lover og rikspolitiske retningslinjer gir sterke føringer for kommunens handlingsrom.

ATP-strategi for Osloregionen.

Alle kommunene på Hadeland har sluttet seg til «Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen». Blant overordnede mål og strategier i denne planen er:

- Utbyggingsmønsteret skal være arealeffektivt basert på prinsipper om en flerkjernet utvikling og bevaring av overordnet grønnstruktur.
- Balansert vekst skal kunne skje ved en bolig- og næringsutvikling knyttet til de viktigste transportaksene for jernbane og veg. Utbygging bør konsentreres til byer og tettsteder. Grønne korridorer mellom dem skal opprettholdes.
- Utbyggingsmønsteret skal ta utgangspunkt i raske, skinnegående kollektivmidler med stor kapasitet samt et godt vegsystem med god fremkommelighet for kollektivtrafikken.

I framtida vil kommunene på Hadeland legge til rette for å ta sin del av befolkningsveksten i Osloregionen. En slik vekst bør skje uten at andelen pendlere øker vesentlig. Dette forutsetter god planlegging og aktivt politikk for utvikling av boliger og næring.

Felles løsninger på tvers av kommunegrensene

Skal kommune på Hadeland framstå som attraktive for bosetting og næringsutvikling er en avhengig av å finne gode felles arealløsninger på tvers av kommunegrensene. Avstandene på Hadeland er relativt små. Ofte vil en avgjørelse og arealdisponering i en kommune få konsekvenser for utviklingen i nabokommunen. Felles arealplanlegging blir derfor viktig.

Befolkningsveksten skjer i tettstedene

Den planlagte befolkningsveksten vil skje i tettstedene. Men hovedtrekkene i dagens sprettbygde bosettingsmønster vil opprettholdes. Dette vil være viktig for å ivareta regionens mange levende bygdesamfunn.

En aktiv jordvernpolitikk og tiltak for å opprettholde naturmangfoldet.

Nasjonale mål om å redusere omdisponeringen av verdifull dyrka mark og vedtatt Jordvernstrategi for Oppland, setter strenge krav til omdisponering av dyrka mark. Naturmangfoldloven og Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging øker behovet for regionalt samarbeid.

Felles retningslinjer for arealbruk på Hadeland.

Felles retningslinjer for arealbruk på Hadeland er utarbeidet og kommer fram gjennom «egne rammer» i plandokumentet.

Disse er ikke juridisk bindende, men målet er at disse i størst mulig grad skal føre til redusert bruk av innsigelser fra regionale og statlige myndigheter.

Målet er:

- **En samordnet arealdisponering som muliggjør planlagt vekst vekt innenfor en bærekraftig ramme.**

Dette vil regionen oppnå ved at:

- Det utarbeides et felles punkt i kommunens planstrategi, som gir tilstrekkelige føringer for videre felles overordnet planlegging, slik at arbeidet med kommuneplanenes arealdel koordineres og samkjøres.
- Regionens arealbehov avstemmes på tvers av kommunegrensene. Målsettingen er rett virksomhet på rett plass.
- Planens retningslinjer for arealbruk følges opp av kommunene.

6.9.13

Kommunikasjon og transport.

I dag er forbindelsene på veg og bane til og fra Hadeland for dårlige. Dette reduserer mulighetene for utvikling i regionen og bidrar til at fordelene med å være sentralt geografisk plassert reduseres. Det går to tydelige transportkorridorer gjennom regionene:

- Nors-sør aksen – hvor transport foregår med Gjøvikbanen og på Rv 4
- Øst-nest aksen – hvor transporten foregår på E 16

Gjøvikbanen

Er den mest kurverike banen i landet med en hjulslitasje 3 til 5 ganger større enn på sammenlignbare banestrekninger. Banen har timesavganger til Jarene med dublering i rusket morgen og kveld. Kjøretiden på strekningen er i dag ca. 1:20. Togene gikk noe raskere tidligere men pga. stor slitasje på materiell ble kjøretiden økt.

Kapasiteten på banestrekningen er full utnyttet. Den største flaskehalsen for persontrafikk er Brynsbakken i Oslo hvor Gjøvikbanene får felles spor med andre banestrekninger. Muligheten for å utvikle bane gjennom Nordmarka er usikker.

Banen er hovedforbindelse for gods mellom Oslo og Bergen.

Pga. manglende strømkapasitet kan det i dag bare kjøres et togsett nord for Jaren.

Gjøvikbanen er den eneste jernbanestrekningen i Norge hvor persontrafikken er konkurranseutsatt.

Rv 4

Er den viktigste transportåren mellom Gjøvikregionen/Vest-Oppland og Oslo.

Veien hadde i 2012 en årsdøgntrafikk (ÅDT) på 12 300 kjøretøy sør for Gran sentrum.

Det er vedtatt utbygging til firefelts veg på strekningen Lunner grense – Jaren og til tofelts veg med midtdeler og forbikjøringsfelt på strekningen sør for Lygna. Utbyggingen forutsetter bompengefinansiering og vil være ferdig i 2016. Bomavgiften er beregnet til 39 kr for lette kjøretøy og 78 kr for tunge kjøretøy.

På strekningen Roa – Gran grense er kommunedelplan vedtatt. I NTP 2014-2023 er prosjektet prioritert med statlige midler i perioden 2018-2023.

E 16

Er den viktigste tverrforbindelsen nord for Oslo (ring 4). Strekningene er en del av Europavegen fra Bergen til Gävle og er regionens hovedforbindelse til Hønefoss og Gardermoen. Gjennom Jevnaker hadde vegen i 2009 en ÅDT på 8 900.

Det foreligger godkjente kommunedelplaner på strekningen Eggemoen – Olum. Prosjektet er prioritert med statlige midler både i perioden 2014-2017 og 2018-2023. Utbyggingen forutsetter bompengefinansiering men det er ikke tatt endelig stilling til valg av konsept. Utbyggingen vil etter planen stå ferdig i 2018??

Gang- og sykkelveger

Gang- og sykkelveger er utilfredsstillende utbygd. Utbygging rundt skolene har vært prioritert, men regionen mangler et gjennomgående gang- og sykkelvegnett langs hovedvegene som knytter sammen tettsteder og boligområder.

Kollektivtransport med buss

Til og fra Hadeland.

Landekspresen Dokka – Oslo, forbindelsen Lillehammer- Gjøvik – Hønefoss og Flybussen Ringerike – Gardermoen er de viktigste bussrutene til og fra Hadeland.

Arbeides mer med for å kunne si noe om hyppighet.

Internt på Hadeland.

De viktigste rutene på Hadeland er bygd opp rundt skolebartransporten. Disse rutene er åpne men ofte dårlig tilpasset behovet til andre reisende. I tillegg er det utviklet et bestillingsrutesystem som er viktig for innbyggere uten bil og som bor utenfor sentrene..

Pendelbussen Brandbu – Harestua, med avgang hver time, som ble etablert i 2011, har vært en suksess.

I framtida vil det bli lagt til rette for god kommunikasjon på veg og bane. For næringslivet er gode vegløsninger viktigst. For persontransport vil kollektive løsninger bli prioritert.

ATP-strategi for Osloregionen

I dette strategidokumentet gir delstrategi for utvikling av transportsystemet følgende føringer:

- Regional kollektivtrafikk må ta hovedtyngden av veksten i trafikken i en flerkjernet Osloregion.
- Jernbaneutbyggingen må forseres med langsiktige mål om redusert reisetider og økte avgangsfrekvenser. På mellomlang sikt (2020) er det nødvendig med en vesentlig bedring i forhold til i dag.
- Osloregionen støtter i prinsippet strategien om "Utbygging av høytrafikkerte veger med mange ulykker og køproblemer først". Strategi må suppleres med prioritering av forbindelser utenom Oslo. Både Rv 4 og E16 er med blant de prioriterte vegstrekningene.
- Oslo representerer "navet" i transportsystemet. Et velfungerende transportsystem i Oslo og Akershus er viktig for hele Osloregionen.
- Kollektivtrafikken i Osloregionen skal framstå som et samlet kollektivtilbud med en god samordning av rutetilbudet og med felles informasjons-, takst- og billettsystem.

Gjøvikbanen:

Redusert kjøretid og økt frekvens er det langsiktige målet for utvikling av banestrekningen. På kort sikt vil følgende bli prioritert:

- Planavklaring (KVU) ut av Oslo og gjennom Nordmarka. Avklaringen må også omfatte kapasitetsproblemene i Brynsbakken og sportilgang til Oslo S. Avklaring må foreligge før arbeidet med NTP 2018-2027 igangsettes.
- Tiltak som muliggjør timestrafikk for regiontog til Gjøvik:
  - Tilstrekkelig stømforsyning og nord for Jaren.
  - Nye kryssingsspor og nødvendig oppgradering av stasjoner.
  - Nytt materiell.

Rv 4

Det vil være viktig å sikre en sammenhengende utbygging av RV 4 på Hadeland. Prosjektet i Lunner må igangsettes så snart prosjektet i Gran er ferdig.

Strekningen Roa – Hakadal må trafiksikres og bygges om til møtefri vei.

Gjennom samarbeid med Nittedal, Akershus og Oslo må en bidra til at strekninger som skal finansieres gjennom Oslopakke 3 får god planavklaring og blir prioritert innenfor avsatt ramme.

E16

Strekningen Roa – Olum må trafiksikres og bygges om til møtefri vei.

Hvilke andre krav har vi til veien? (Vi må forutsette at bompengeproblematikken er avklart før denne planen er vedtatt).

Gang- og sykkelveger.

Tettstedene i regionen må bindes sammen med et gang- og sykkelvegnett. Områder med gunstig topografi må prioriteres først.

Kollektivtransport med buss

Til og fra Hadeland.

Tilbudet må utvikles i samarbeide mellom kollektivselskapene Opplands Trafikk, Brakar og Ruter. På dagtid bør det være timesavgang på rute mellom Brandbu og Oslo og på flybuss Hønefoss – Gardermoen.

Internt på Hadeland.

Busstilbudet til og fra Hadeland vgs. må utvikles slik at ingen elever velger annen skole fordi transporttilbudet er bedre til konkurrerende skole.

Møte mellom ordførere, rådmenn og regionadministrasjonen 3. september 2013

Tid, sted: Gran rådhus. Kl. 13.00 – 15.40.

Tilstede:

Fra Gran: Ordf. Knut M. Lehre og rådm. Arne Skogsbakken

Fra Jevnaker: Ordf. Hilde Brørby Fivelsdal og rådm. May-Britt Nordli

Fra Lunner: Ordf. Harald Tyrdal og rådm. Tore M. Andresen

Fra reg. adm: Prosjektmedarbeider Vibeke Buraas Dyrnes
Klimapådriver Kristin Molstad - til sak 49/13
Reg.koord. Edvin Straume

Sak 49/13 Aktuelle problemstillinger – Klimapådriver.

Regional energirådgivning.

Det ble vist til notat sendt ut sammen med innkallingen til møte og justert notat m/konklusjon – anbefaling som var sendt møtedeltakerne tidligere på dagen.

Klimapådriver orienterte og henviste til drøftingene på rådmannsmøtet 5. mars og konklusjonene da. Hun pekte også på at etablering av energirådgivning inngår i vedtatt prosjektplanen for klimapådriver og er innarbeidet i klima- og energiplanene som kommunene har vedtatt.

Klimapådriver orienterte om prosessen som er gjennomført side forrige drøfting og presenterte matrise med oversikt over målgruppe, målsetting, tjeneste/tiltak og ansvar for en framtidig energirådgivningstjeneste.

Det foreslåtte opplegget:

- er en web-basert tjeneste som legges ut på www.energikanalen.no
- vil være gratis for brukerne.
- kan linkes mot kommunens hjemmesider.
- er en helhetlig pakke.
- er mindre ressurskrevende og har en lavere kostnad enn tilsvarende opplegg en kjenner til.
- har stor overføringsverdi til andre kommuner og er viet stor oppmerksomhet fra anerkjente miljøer (Cicero, Zero, Naturvernforbundet m.fl.)

Opplegget vil ha en årlig kostnad på 73 880 kr pr. år for Gran og Lunner og 61 880 kr for Jevnaker.

Klimapådriver anbefalte en to-årig prøveperiode.

Drøftinger og konklusjon.

Klimapådriver fikk positiv tilbakemelding på forslaget som ble presenter og honnør for grundig arbeid. En del konkrete spørsmål ble besvart. Muligheter for finansiering ble drøftet. Siden dette må kunne betraktes som utviklingsarbeid ble mulighetene for å bruke partnerskapsmidler lansert.

Det var enighet om følgende:

- Forslag til avtale utarbeides og legges fram til drøfting på tilsvarende møt 1. okt.
- Demo-versjon presenteres på dette møtet.
- Dersom en går for en slik løsningen vil det være avgjørende med god kommunikasjon mot kommunene, både administrativt og politisk.

Miljøfyrtårn – annonsering etter sertifisør.

Klimapådriver redegjorde for arbeidet som er gjort. Flere kommuner og regioner sliter med for få sertifisører. En er blitt lovet mal til annonse fra Miljøfyrtårn, men har ikke mottatt denne ennå.

Det finnes sertifisører i Oslo og Akershus.

En vil i første omgang følge opp mot Oppland fylkeskommune for å avklare muligheten for å få opprettet en pool av sertifisører i fylket. Dette vil også være i trad med forslag til «Regional plan for klima og energi for Oppland» som akkurat har vært på høring.

Husbankprosjekt – Elbil – Mobilitetsuka 2014.

Husbankprosjekt.

Energiråd Innlandet er innvilget 250 000 kr fra Husbanken til å gjennomføre et 2-årig prosjekt for å teste ut vannbårne oppvarmingsystemer basert på bioenergi (ved/pellets) og solenergi i to boliger. Det er etablert et samarbeidsprosjekt mellom Energiråd Innlandet, Klimapådriver for Hadeland, Energigården og VVs-foreningen. Prosjektet vil bli lagt til Hadeland og gir oss en god mulighet til å demonstrere hvordan fornybar energi kan benyttes i husholdninger i vår region.

Elbil.

Klimapådriver henviste til e-post hun har sendt rådmennene og ny rammeavtale som er inngått for kommunale tjenestebiler. Hun minnet om muligheten rammeavtalen gir for kjøp/leasing av elbiler. Hun oppfordret kommunene til å benytte seg av dette. Hun kunne også opplyse at ny hurtigldestasjon vil bli etablert i Gran sentrum.

Mobilitetsuka 2014

Europeisk Mobilitetsuke er verdens mest utbredte kampanje for bærekraftig mobilitet. Denne blir gjennomført hvert år. Staten vegvesen har ansvar for arrangementene i Norge. Statens vegvesen Region øst har henvendt seg til klimapådriver for å etablere samarbeid om arrangementet høsten 2014. Skal vi få dette til må vi få etablert en arbeidsgruppe med representanter fra hver kommune. Klimapådriver vil rette henvendelse til rådmennene om kandidater til en slik arbeidsgruppe i løpet av september.

Profilprogram.

Forslag til profilprogram, utarbeidet av M8 og tilpasset regionens vedtatte profilprogram, ble presentert.

Det kom fram sterke motforestillinger mot å utarbeide profilprogram for klimapådriver. Dette arbeidet stilles derfor i bero.

Sak 50/13 «Hadeland - nært og naturlig» - kommunikasjonsstrategi.

Forslag til kommunikasjonsstrategi, utarbeidet i samarbeid med Axxept AS, var sendt ut sammen med innkallingen til møtet. Vedlagt innkalling lå også et oppsummerende notat.

Prosjektleder, Vibeke Buraas Dyrnes gikk gjennom strategien og med spesiell vekt på de viktigste punktene.

Drøfting

Det ble understreket at strategien danner grunnlag for det prosjektet skal gjøre for å markedsføre Hadeland. Skal en få dette til vil det være nødvendig å øke ressursinnsatsen. Viktigheten av å orientere kommunene, både politisk og administrativt, ble også påpekt.

Strategien vil bli presentert for regionrådet som egen sak på neste møte.

Ordførere og rådmenn er styringsgruppe for prosjektet.

Vedtak:

- Styringsgruppa slutter seg til vedlagt forslag til kommunikasjonsstrategi.
- Bruk av midler til prosjektet «Hadeland – nært og naturlig» 2014 skjer gjennom behandling av «Regional handlingsplan for Hadeland 2014»

Sak 51/13 Regionalt handlingsprogram for Oppland fylkeskommune 2015. (RHP 2015)

Dette vil bli drøftingstema på møtet i regionrådet 13. sept.

Opplegg for drøftingen er lovet oversendt fra Oppland fylkeskommune men er ikke mottatt ennå.

De antas at lokalt innspill forventes. Dette vil bli tatt hånd om av leder for regionrådet i samarbeid med regionkoordinator. Regionens innspill vil i stor grad bygge opp under nåværende resultatmål for Hadeland, slik disse er innarbeidet på s. 10 i RHP for 2013 og ønsket om å videreføre disse.

Sak 52/13 Saker til regionrådet 13. sept.

Det ligger an til følgende agenda på neste møte:

- Referatsaker.
  - Høringsuttalelse: Utlysning av opplæringstilbudet, videregående skole 2014/2015
  - Flybussen: Referat fra møte i Drammen 16. august.
- Orienteringssaker - drøftinger:
  - RHP 2015
  - Profilering og omdømmebygging Osloregionen.
  - Revisjon av Osloregionens ATP-strategi
  - Nasjonalt Glassmuseum
  - Regional handlingsplan for Hadeland 2014 – Grunnlagsnotat / 1. utkast
- Høringsuttalelse - NOU 2013:9 Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer.
- Regional plan for Hadeland.
Presentasjon av kapitlene: Bo-perspektiv / Tettstedsutvikling / Arealbruk / Kommunikasjon og transport.
- Kom inn på tunet.
Bruk av partnerskapsmidler.
- «Hadeland - nært og naturlig» - Kommunikasjonsstrategi.

Fra drøftingene:

Høringsuttalelse: Utlysning av opplæringstilbudet, videregående skole 2014/2015

Hovedkonklusjonene i denne høringsuttalelsen ble gjennomgått. Det var enighet om at elementer fra denne kunne brukes av regionrådsleder når han skal innlede om RHP 2014.

Behovet for tilfredsstillende skoleskysst fra Jevnaker ble også understreket.

Høringsuttalelse - NOU 2013:9 Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer.

Forslag til saksframlegg var sendt ut sammen med møteinnkallingen. Det kom ikke fram forslag til justering av dette.

Gran og Jevnaker vil i tillegg lage egne høringsuttalelser. I Jevnaker har politimesteren for Øvre Buskerud informert formannskapet. De ønsker der å avgi en uttalelse der det settes søkelys på forebyggende arbeid og lokal tilstedeværelse. Dersom forsterket formulering på dette området ønskes innarbeidet i den regionale høringsuttalelsen vil Jevnaker kommune oversende dette i løpet av uken.

Sak 53/13 IS-samarbeidet.

Revisjon av håndbok.

En egen arbeidsgruppe, supplert med gjennomgang av kommunens økonomisjefer, har forestått revisjon av håndbok for det interkommunale samarbeidet på Hadeland. Forlag til revidert håndbok lå vedlagt innkallinga til møtet.

Forslaget ble godkjent og vil bli benyttet ved forberedelse og gjennomføring av IS – møtet 18. okt.

IS-møtet 18. okt.

To alternative framdriftsplaner ble presentert.

Følgende ble vedtatt:

- 20. sept.
Orientering om møtet og innspillsdokumenter oversendes fra regionkoordinator til rådmennene. Rådmennene videreformidler disse til ansvarlige enhetsledere. Innspillsdokumentene må fylles ut både av vertskommune og samarbeidskommune.
- 9. okt.
Frist for tilbakesending av innspillsdokumenter fra enhetsledere til rådmennene.
- 11. okt.
Innspillsdokumentene oversendes fra rådmennene til regionkoordinator.

- 14.okt.
Regionkoordinator sender ut saksdokumenter til IS-møtet.
- 18. okt.
IS-møtet holdes i Gran rådhus.

Protokollene fra møtet 19. april.

Det kom ikke fram kommentarer til protokollene fra IS-møtet 19.april.

Sak 54/13 Henvendelse fra Rebels Music.

Prosjektleder for «Hadeland – nært og naturlig» har hatt flere henvendelser fra Rebels Music. Det vises i den forbindelse til sak 48/13 fra ordfører-/rådmannsmøtet 31. mai i vår.

Rebels Music har oversendt notat hvor ønsker om økonomisk samarbeid er skissert. Sammen med innkallinga til møtet var det oversendt oppsummerende notat fra prosjektleder Vibeke Buraas Dyrnes + leder fra Hadeland 4. juni hvor konserten Rebels Music arrangerte 1. juni fikk svært positiv omtale. I notatet fra prosjektleder ble det foreslått at Rebels Music kunne støttes økonomisk innenfor rammen til prosjektet «Hadeland - nært og naturlig». Støtten måtte i tilfelle innarbeides i budsjett for 2014 og bl.a. være knyttet til gjennomføring av rusfritt arrangement og aktiv deltakelse fra ungdom i regionen.

Fra drøftingene.

Det kom fram ulike syn i saken. Det ble hevdet at slike aktører primært bør henvende seg til det enkelte kulturkontor. Vi må passe oss slik at vi ikke blir et «søkerorgan». På den annen side ble det framholdt at vi også må klare å understøtte gode initiativ fra frivillig sektor. Klarere vi ikke det vil vi miste mye energi og entusiasme som er verdifull.

Konklusjon:

- På neste ordfører-/rådmannsmøte legges det opp til en prinsippdiskusjon rundt bruk av utviklingsmidler (partnerskapsmidler).
Et par av deltakerne vi få i oppdrag å innlede.
- Hensikten med en slik diskusjon er å gi føringer for hvordan vi tematisk skal fordele slike midler.

Sak 55/13 Tilbakemelding fra ACEMs stressmestringskurs.

Dette var utsatt sak fra møtet 31. mai.

Bakgrunnen for saken var presentasjon Roy Halvorsen fra ACEM hadde på ordfører-/rådmannsmøtet 6. nov. i fjor. (Sak 63/12)

Prosjektmedarbeider Vibeke Buraas Dyrnes deltok på AVEMs stressmestringskurs i mars i år. Et kort notat med hennes oppsummering av kurset forelå til møtet.

ACEM har gitt uttrykk for at de ønsker regionrådets anerkjennelse av deres kurscenter på Halvordbølet som nasjonalt senter for avspenning og stressmestring.

Etter noe drøfting ble konklusjonen at en stilte seg positiv til dette, men ønsker en nærmer avklaring av hva slik anerkjennelse innebærer.

Sak 56/13 Stiftelsen Steinhuset – Bokprosjekt.

Regionrådet har fått henvendelse fra Stiftelsen Steinhuset med forespørsel om støtte til bokprosjekt. Prosjektet går ut på å oversette og utgi Sven Robsons manus *Den middelalderske steinarkitektur på Granavollen. Søsterkirkene og Steinhuset.*

Sven Robson har arbeidet med Søsterkirkene og Steinhuset siden han første gang foretok utgravninger der på 1970-tallet. Manuset er nå oppdatert med ny kunnskap om bygningene.

Konklusjon.

Saken utsettes og vil bli vurdert på nytt når prinsippdiskusjonen som er beskrevet i sak 54/13 er gjennomført.

Sak 57/13 Reiselivssamarbeid.

Regionkoordinator minnet om workshop på Lygnasæter 6. sept. 9 til 12.
Ordførerne bekreftet at de kom til å delta
Hensikten med workshopen er å harmonisere kommunene bidrag inn i det planlagte reiselivssamarbeidet for Ringerike, Hadeland og Toten.

58/13 Eventuelt.

Rekruttering av ny regionkoordinator.

Oppfølgende arbeid, etter at søknadsfristen går ut 8. sept., ble drøftet og avklart.

EDS

5.9.13

HADELAND

Hadeland videregående skole
Skolelia 3

2750 GRAN

Vår ref.
11/02563-5
Edst

Arkiv
---, A40

Deres ref.

Vår dato
19.07.2013

Utlysning av opplæringstilbudet, videregående skole 2014/2015 Uttalelse fra Regionrådet for Hadeland

Det vises til i FOS-rundskriv 9-2013, Utlysning av opplæringstilbudet 2014/2015, oversendt fra Oppland fylkeskommune 14.6. i år.

Uttalelsen gis på bakgrunn av dette rundskrivet og drøftings-/informasjonsmøte med rektor ved Hadeland videregående skole, regionalt kompetanseforum for Hadeland og Opplæringskontoret for håndverk- og industrifag på Hadeland (OHIH).

Flott ny skole med bredt utdanningstilbud.

Regionrådet for Hadeland er glad for den store investeringen Oppland fylkeskommune har gjort gjennom å bygge ny videregående skole på Hadeland. Regionen har gjennom dette fått en skole som på alle måter tilfredsstillende de krav som settes til et moderne skolebygg. Forholdene ligger derfor godt til rette for at regionene kan utvikle et bredt og godt utdanningstilbud som er konkurransedyktig med skoler i naboregionene, både i og utenfor fylket.

Hadeland – en del av Osloregionen.

Hadeland er en del av Osloregionens bo- og arbeidsmarked. (Jf. NIBR-rapport 2013-1.) Dette er en viktig forutsetning når en skal vurderer linjetilbud og tilgang på læreplasser for elever fra vår region. En vurdering av tilgang på læreplasser i Oppland gir ofte et bilde som ikke er dekkende for behovet i Osloregionen, og er derfor en lite egnet indikator for å planlegge linjetilbudet på Hadeland.

Tilbud om musikk, dans drama.

Regionrådet for Hadeland er glad for at dette utdanningstilbudet nå er på plass i regionen. Sett på bakgrunn av at tilbudet er nytt må søkningsprosessen til tilbudet karakteriseres som tilfredsstillende. Det bør imidlertid arbeides planmessig mot aktuelle ungdomsmiljøer og de kommunale kulturskolene for å sikre god søkning til denne studieretningen kommende skoleår. Dette ser spesielt ut til å være viktig for tilbudet med hovedvekt på drama.

Vg2 Data og elektronikk samt Vg3 Dataelektronikerfaget.

I FOS-rundskrivet bes det spesielt om en uttalelse om dette tilbudet. Hadeland vgs. gir i dag tilbud i Vg2 Data og elektronikk og Vg3 Dataelektronikerfaget. Gjennom kontakt med næringslivet har en fått understreket behovet for at disse linjene opprettholdes.

HAPRO, som er Norges nest største elektrobedrift, har alene behov for 6 lærlinger fra denne studieretningen årlig.

Regionrådet er godt orientert om overkapasiteten innen dette utdanningsløpet i Oppland og problemene som er knyttet til å skaffe læreplasser.

Det er imidlertid svært viktig at tilbudet om Vg3 Dataelektronikerfaget opprettholdes i vår region. En setter derfor stor pris på at tilbudet videreføres kommende skoleår.

Når det gjelder tilbudet for skoleåret 2014/2015 henvises det til innspill om samarbeidsprosjekt med Hapro, som OHIH har utarbeidet sammen med bedriften. Dette vil dekke behovet Hadeland har for utdanning innen dataelektronikerfaget. Tilbudet vil lett kunne utvikles slik at det også kan dekke behovet til elever fra andre skoler. Det anbefales derfor på det sterkeste at søknad som er sendt om midler til å starte opp dette tilbudet blir imøtekommet, og at tilbudet innarbeides i utlysningen av opplæringstilbudet for skoleåret 2014/2015.

For å få flere gode søkere må opplæringskontoret, sammen med skolen og næringslivet, settes i gang et utviklingsarbeid for å informere aktuelle elever om hvilke muligheter dette utdanningstilbudet gir.

Vg.2 Frisør:

Regionrådet for Hadeland har gjentatte ganger etterlyst muligheten for frisørutdanning i regionen. Det vises bl.a. til tilsvarende uttalelse i 2011 og 2012.

En vil derfor be Hadeland videregående skole sende klare forventninger til Oppland fylkeskommune om at det blir opprettet frisørlinje ved skolen fra og med skoleåret 2014/2015.

Da Hadeland vgs. ble bygget ble det understreket at bygningen var slik konstruert at tilpassing av lokalene til nye studietilbud litt kunne gjennomføres. Etablering av frisørlinje bør kunne skje uten at det er nødvendig med større investeringer.

Bakgrunnen for at et slikt linjetilbud bør etableres er i første rekke at:

- Lokale bedrifter etterspør fagutdannede frisører.
- Frisørbedrifter på Hadeland har mange læreplasser – det er i dag 13 løpende lærekontrakter.
- Mange elever fra Hadeland tar frisørutdanning ved private skoler i Oslo og Akershus.
- Utdanning ved disse private skolene forutsetter en vesentlig elevbetaling.
- Tilbudet som gis ved Otta og Gjøvik vgs. dekker ikke behovet for frisører i vår region.
- Hadeland er en del av Osloregionens arbeidsmarked. Mangel på læreplasser i Oppland kan derfor ikke brukes som argument mot opprettelse av tilbudet hos oss. (Jf. tidligere pkt. i uttalelsen)

I Regionalt handlingsprogram 2013, som Oppland fylkesting vedtok 13.12. 2012, er følgende innarbeidet som resultatmål for kompetanse på Hadeland: «Arbeide for å få god søkning til linjer ved Hadeland videregående skole som lokalt næringsliv og offentlig sektor etterspør».

At lokalt næringsliv etterspør frisørutdanning er hevet over enhver tvil.

Dersom Vg2 Frisør ikke blir lyst ut som en del av opplæringstilbudet ved Hadeland vgs. for skoleåret 2014/2015 vil det bli vurdert et politisk initiativ for å få tilbudet etablert.

Innarbeides ikke frisørfag som tilbud ved skolen må en også vurdere behovet for å opprettholde tilbudet innen Vg1 Design og håndverk. Nå fører dette tilbudet bare videre til Vg2 Interiør og utstilling, et tilbud hvor det ikke eksisterer læreplasser.

Vg.2 Industriteknologi.

En registrerer at søkningen til tilbudte fremdeles er lavt. En vil imidlertid sterkt understreke behovet for at dette tilbudet lyses ut og videreutvikles. Tilbudet rekrutterer fagarbeidere til flere av regionens viktigste bedrifter og mange av disse har de siste årene ikke klart å skaffe seg det antallet lærlinger de ønsker. Arbeidet for å rekruttere elever til denne linja må derfor intensiveres. Hadeland vgs., med mye lokaler og nytt utstyr, skulle ha gode forutsetninger for å lykkes innen dette faget. Rekrutteringsarbeidet må skje i nært samarbeid mellom skolen, opplæringskontoret og aktuelle bedrifter.

Vg.2 Klima, energi og miljø.

Regionrådet er glad for at dette tilbudet ser ut til å ha etablert seg som linjetilbud ved Hadeland vgs. Fornybar energi og miljøtiltak har i mange år vært et satsingsområde for regionen. Etterspørsel etter arbeidskraft innen dette fagfeltet vil etter all sannsynlighet øke. Det er derfor viktig at tilbudet lyses ut og markedsføres.

Vg2 Reiseliv.

Det registreres at søkningen til Vg1 Service og samferdsel er god og at Vg2 Reiseliv inneværende skoleår settes i gang med full klasse. Dette er gledelig, spesielt på bakgrunn av at reiseliv trolig vil bli en stadig viktigere del av næringslivet, både lokalt og nasjonalt. Søkertallet tyder på at skolen har et godt tilbud på dette fagområdet.

Helse- og oppvekstfag.

Antall søkere til denne studieretningen har gått noe ned. Regionrådet for Hadeland vil understreke behovet for å intensivere arbeidet med å rekruttere gode søkere til disse linjene. Alt tyder på at det innen denne sektoren vil være stort behov for kvalifisert arbeidskraft i framtida. Spesielt vil det være viktig at rekrutteringen til Vg2 Helsearbeiderfaget opprettholdes. Behovet innen barne- og ungdomsarbeiderfaget vurderes til å være avtagende.

Restaurant- og matfag / Kokk- og servitørfag.

Her har søknaden vært avtagende. Regionrådet for Hadeland opplever dette som en bekymringsfull utvikling. Offentlig sektor og lokalt næringsliv har et økende behov for gode kokker. En ber derfor om at det settes i gang rekrutteringstiltak for å få flere gode søkere til dette linjetilbudet.

Vg2 Realfag.

Regionrådet merker seg den markante økningen det i år er til Vg2 Realfag. Dette er en positiv utvikling en håper vil fortsette.

Vg3 påbygging til generell studiekompetanse.

I likhet med de fleste andre er Regionrådet for Hadeland bekymret for den lave fullføringsgraden ved dette tilbudet. En er positiv til en ordning hvor alle som har fullført yrkeskompetanse får rett til slik påbygging, men er bekymret for at mange tas inn med sviktende forutsetninger for å gjennomføre.

Sluttkommentar:

Denne uttalelsen er utarbeidet av regionrådets administrasjon og vil bli lagt fram for regionrådet på førstkommende møte 13. sept.

Ev. justeringer som følge av framlegging der vil bli ettersendt.

Med vennlig hilsen
Regionrådet for Hadeland

Edvin Straume
regionkoordinator
Saksbehandlers telefon: 61 33 83 55

Kopi til:

Klikk her for å skrive inn tekst.	Klikk her for å skrive inn tekst.	Klikk her for å skrive inn tekst.	Klikk her for å skrive inn tekst.
-----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

Til stede

Regionrådet for Hadeland	Hilde Brørby Fivelsdal
Regionrådet for Hadeland	Edvin Straume
Opplandstrafikk	Eirik Strand
Opplandstrafikk	Egil Holen
Oppland fylkeskommune, komite for samferdsel	Reidun Gravdahl
Buskerud Kollektivtrafikk/ Brakar	Henry Gaarde
Buskerud fylkeskommune, hovedutvalget for samferdsel	Trond Johansen
Buskerud fylkeskommune	Gro R Solberg
Buskerud fylkeskommune	Runar Stustad

Vår dato	19.08.2013
Vår referanse	2012/3288 - 32
Formål med møtet	Samarbeid om fylkesgrensekryssende bussruter
Møtested	Fylkeshuset i Buskerud, Biskopsrud
Møtetid / dato	16.8.2013 kl 1200 - 1345

Referat fra møte om Handlingsprogram for kollektivtransport 2014-17

NR.	SAK	TEMA/INNHOOLD	ANSVAR /FRIST
1	Bakgrunn/invitasjonen	Samferdselssjef Gro Solberg ønsket velkommen. Viktig å kunne drøfte saker av felles interesse for fylkeskommunene	
2	Orientering om Handlingsprogram for kollektivtransport i B	Runar Stustad orienterte om organiseringen av arbeidet og om innhold i forslaget til HP. Tiltak av særlig betydning for Oppland og Ringeriksregionen ble nevnt spesielt. Innspill som gis i møtet i dag, kan vurderes i det videre arbeidet med handlingsprogrammet.	
3	Innspill fra Oppland fylkeskommune.	Leder av Opplandstrafikk presenterte bussruter av felles interesse. Av særlig betydning: <ul style="list-style-type: none"> - Flybuss Ringerike – Hadeland – Gardermoen - Valdresekspressen Andre ruter: <ul style="list-style-type: none"> - Jevnaker – Hønefoss (Spleiselag: Bfk 65%, Oppland 35%)	

- Lillehammer – Hønefoss (korr med tog Bergensbanen)
- Dokka – Hønefoss
- Fagernes – Gol
- Nes – Hedalen

4 **Drøfting og konklusjoner**

Det er allerede godt samarbeid mellom Opplandstrafikk og Buskerud Kollektivtrafikk AS (Brakar)/Buskerud fylkeskommune om fylkesgrensekryssende trafikk. Følgende 2 tiltak følges spesielt opp videre:

- Flybuss: Hadelandsregionen presiserte behovet for å videreføre et flybusstilbud, gjerne et som er bedre enn dagens. Flybuss Hallingdal-Ringerike-Gardermoen inngår i forslag til Handlingsprogram i Buskerud med utredning i 2014. Oppland ønsker å delta i arbeidsgruppe som ser på mulighetene for et mer fremtidsrettet flybusstilbud. Buskerud fylkeskommune tar ansvaret for etablering av arbeidsgruppe så snart som mulig. Forarbeider kan startes opp høsten 2013.
- Valdresekspressen består av 3 delkonesjoner/avtaler. Det er inngått intensjonsavtale mellom Oppland, Sogn/Fjordane og Buskerud (Brakar) om felles ruteopplegg og finansiering. Følges opp av Opplandstrafikk.

Drammen, 19.8.2013

Runar Stustad

PROTOKOLL FRA MØTE I SAMARBEIDSRÅDET I OSLOREGIONEN 28. MAI 2013 (Utkast)

Tid: kl. 15.30 – 16.00

Sted: Refsnes Gods, Moss

Tilstede:

40 av medlemskommunene/fylkeskommunene i Osloregionen var representert med til sammen 52 deltagere. Med administrative representanter fra regionrådene, inviterte gjester og innledere møtte i alt 71 deltagere. Liste for registrering av deltagere ble sendt rundt i møtet, og arkiveres med protokollen.

Åpning/konstituering av rådsmøte v/styrets leder Stian Berger Røsland

Sak 01/13: Godkjenning av dagsorden til møtet 28. mai 2013

Innkalling med dagsorden til møtet ble sendt til medlemmene pr. e-post 2. mai 2013. To tilleggssaker (sak 8/13 og 9/13), søknader om medlemskap fra hhv. Tønsberg og Nøtterøy kommuner, var ført opp på den dagsorden som ble lagt fram i møtet. Rådsmøtet godkjente at tilleggssakene ble behandlet.

Vedtak:

Innkalling til samarbeidsrådets møte 28. mai 2013 godkjennes.

Sak 02/13: Protokoll fra møte i samarbeidsrådet 5. juni 2012

I rådsmøtet 2007 ble det vedtatt å delegere godkjenning av protokoller til styret. Protokoll fra rådsmøtet 5. juni 2012 ble godkjent i styrets møte 13. september. Protokollen er tidligere utsendt til medlemmene og vedlagt innkallingen.

Vedtak:

Protokoll fra møtet i samarbeidsrådet 5. juni 2012 tas til orientering.

Sak 03/13: Årsrapport 2012

Vedlagt følger årsrapport 2012. Regnskap med revisjonsbekreftelse er tatt inn på side 16 -18 i rapporten. Vedtektenes pkt. 5-3 gir styret fullmakt til å godkjenne Osloregionens regnskap. Osloregionens styre godkjente årsrapport og regnskap for 2012 gjennom behandling i møte 19. mars 2013.

Vedtak:

Samarbeidsrådet for Osloregionen tar årsrapport og regnskap 2012 til orientering.

Sak 04/13 Medlemskontingent 2014

I følge vedtektenes pkt. 3 -1 skal samarbeidsrådet fastsette årlig kontingent for Osloregionens medlemmer. Styret innstiller overfor Samarbeidsrådet at medlemskontingenten for 2014 fastsettes til kr. 1,50 pr innbygger i kommunene og fylkeskommunene. Oslo kommune betaler dobbel medlemskontingent. Saksfremstilling følger vedlagt.

Vedtak:

Kontingent for 2014 for medlemskap i samarbeidsalliansen Osloregionen settes til kr 1,50 pr innbygger i kommunene og fylkeskommunene. Oslo kommune betaler dobbel kontingent.

Sak 05/13: Søknad om medlemskap i Osloregionen fra Tinn kommune
Tinn kommune i Kongsbergregionen leverte søknad om medlemskap i Osloregionen den 26. mars 2013. Styret i Osloregionen behandlet saken i sitt møte 25. april 2013, og fattet vedtak om at søknaden legges fram for samarbeidsrådet med forslag om at kommunen tas opp som medlemmer fra 1. januar 2014.
Saksfremstilling med vedlegg fulgte innkallingen.

Vedtak:

Tinn kommune tas opp som medlem i samarbeidsalliansen Osloregionen med virkning fra 1.1.2014.

Sak 06/13: Søknad om medlemskap i Osloregionen fra Hedmark fylkeskommune
Hedmark fylkeskommune leverte søknad om medlemskap i Osloregionen den 19. april 2013. Søknaden er bekreftet ved behandling i Hedmark fylkesting 30. april. Styret i Osloregionen behandlet saken i sitt møte 25. april 2013, og fattet vedtak om at søknaden legges fram for samarbeidsrådet med forslag om at Hedmark fylkeskommune tas opp som medlem fra 1. januar 2014.
Saksfremstilling med vedlegg fulgte innkallingen.

Vedtak:

Hedmark fylkeskommune tas opp som medlem i samarbeidsalliansen Osloregionen med virkning fra 1.1.2014.

Sak 07/13 Eventuelt
Det var ingen saker under eventuelt

Sak 08/13: Søknad om medlemskap i Osloregionen fra Tønsberg kommune
Tønsberg kommune leverte søknad om medlemskap i Osloregionen den 10. mai 2013. Vedtaket i Tønsberg bystyre ble fattet allerede 12. oktober 2011, men ved en inkurie ble søknad ikke sent i etterkant av vedtaket. Osloregionens styre hadde godkjent at søknaden fra Tønsberg ble lagt fram for behandling på rådsmøtet som tilleggs sak.
Søknaden fra Tønsberg kommune ble lagt fram i møtet.

Vedtak:

Tønsberg kommune tas opp som medlem i samarbeidsalliansen Osloregionen med virkning fra 1.1.2014.

Sak 09/13: Søknad om medlemskap i Osloregionen fra Nøtterøy kommune
Nøtterøy kommune leverte søknad om medlemskap i Osloregionen den 14. mai 2013. Vedtaket i Nøtterøy formannskap ble fattet allerede 31. august 2011, men ved en inkurie ble søknad ikke sent i etterkant av vedtaket.
Søknaden fra Nøtterøy kommune ble lagt fram i møtet.

Vedtak:

Nøtterøy kommune tas opp som medlem i samarbeidsalliansen Osloregionen med virkning fra 1.1.2014.

HADELAND

– nært og naturlig

Kommunikasjonsstrategi 2013–2017

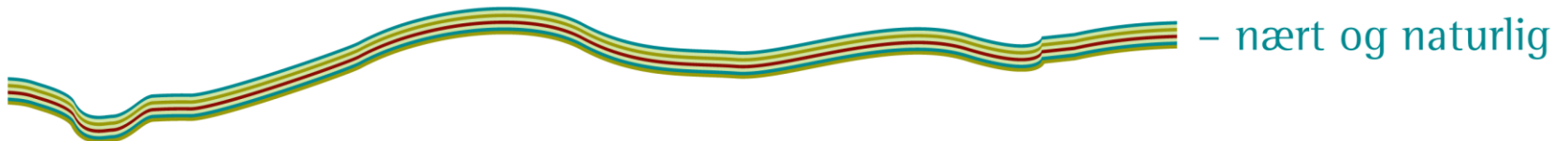
Vedtatt av styringsgruppa 3.september 2013

Innhold

1. Bakgrunn
2. Nå-situasjon
3. Mål
4. Målgrupper
5. Kommunikasjonsprinsipper
6. Strategiske valg
7. Budskap
8. Virkemidler og tiltak
9. Oppfølging og evaluering

Bakgrunn

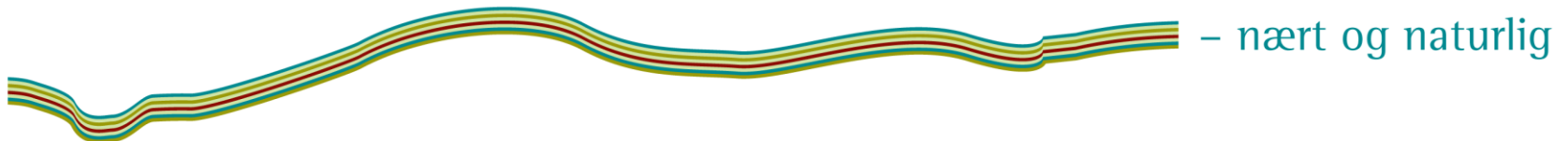
Prosjektet "Hadeland – nært og naturlig" ble startet i 2007 og eies av Regionrådet for Hadeland. Prosjektets hovedmål er å bidra til vekst i form av befolkningsutvikling og økt næringsetablering i regionen.

Prosjektets visjon og formål er at "Hadeland blir den mest attraktive tilflyttings- og etablererregionen på Østlandet for den som vil leve i takt med naturens bæreevne".

Prosjektets navn og slagord, "Hadeland – nært og naturlig", uttrykker de verdiene som regionen ønsker å stå for.

Et av de viktigste virkemidlene til prosjektet er kommunikasjon. Spesielt etter at "Hadeland – nært og naturlig" ble etablert som slagord, har prosjektet gjennomført flere kommunikasjonstiltak, i tillegg til annen virksomhet som lokal pådriver og ressurs for samarbeid og bo- og næringsutvikling i regionen.

Denne kommunikasjonsstrategien er et dokument som beskriver hvordan prosjektet fremover skal bruke kommunikasjon som et strategisk virkemiddel for å nå sine mål.

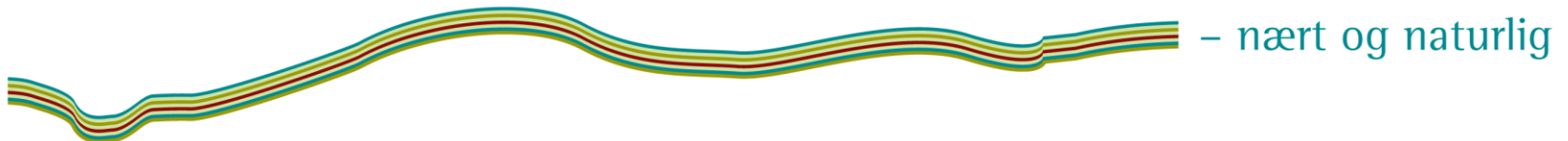
Nå-situasjon

Kommunikasjonsbyrået Axxept gjennomførte dybdeintervju med 13 informanter i april 2013. Informantene var personer fra Hadeland med erfaring, kunnskap eller innsikt som er relevant for prosjektet "Hadeland – nært og naturlig". I tillegg har Axxept gjennomført en workshop med deltakere fra regionrådet, lokalpresse og næringslivet for å få innspill til hvordan prosjektet bør prioritere sine kommunikasjonstiltak. Axxept har også gjennomgått statistikk, forskning på bosettingsmønster, medieomtale, evaluering av andre regioners omdømmearbeid og NIBR-rapporten "Hadeland som bostedsregion". Disse undersøkelsene danner grunnlaget for beskrivelsen av regionens nå-situasjon, med tanke på befolkningsvekst og næringsetablering:

Innbyggere og flyttemønster

Informantene som har deltatt i dybdeintervjuer, er positive til Hadeland som bo- og etablererregion og til prosjektets slagord og formål. De forteller om en region der forholdene ligger godt til rette for innbyggerne når det gjelder kommunale tjenester, bolig og arbeid. Informantene gir inntrykk av at innbyggerne på Hadeland har en felles identitet. Det er vanlig at folk fra Hadeland kaller seg "hadelendinger" utenfor regionen, uavhengig av hvilken kommune de bor i.

Tall fra NIBR-rapporten "Hadeland som bostedsregion" fra 2007 viser at Hadelandsregionen har høyere tilbakeflyttingsandel enn resten av landet. Samtidig har rundt halvparten av 40-åringene som bor på Hadeland, vokst opp et annet sted i landet. De fleste innflytterne kommer fra Oslo og Oslos nærområder. Av de som flytter til Hadeland, er det 60 prosent som flytter videre.

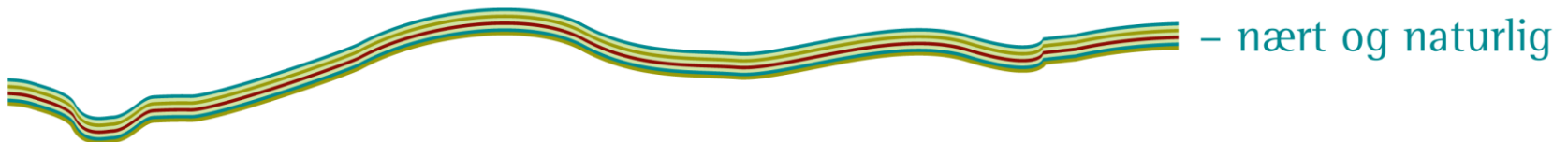
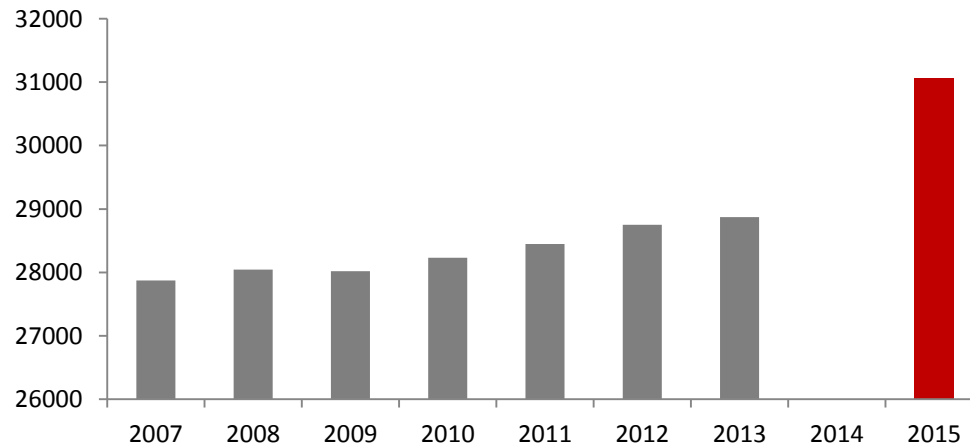

Nå-situasjon

Oslo-regionen opplever stor befolkningsvekst, men det er også mange mennesker som flytter ut av sentrumsområdene. Den relative utflyttingen fra Oslo er størst i aldersgruppen 30–39 år og 0–5 år. Det vil si at det i stor grad er familier med små barn som søker seg ut av storbyen. Over halvparten av familiene flytter i dag til Akershus, sannsynligvis for å beholde nærhet til arbeid og venner i Oslo-regionen.

Kommunene på Hadeland har et mål om 1,5 prosent befolkningsvekst per år. Veksten de siste årene har totalt vært avere enn dette, og Hadeland vil ikke nå målet fra fylkesdelsplanen om 31 000 innbyggere i 2015.

Nå-situasjon

Hovedutfordringer

Kommunenes samhandling

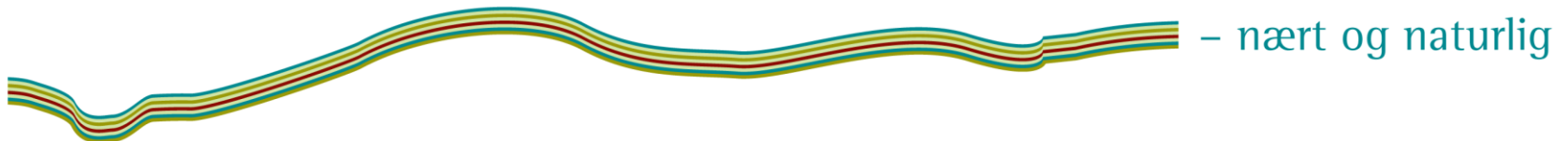
Regioner og kommuner som lykkes med sine tilflytningsprosjekter, har et solid fundament i form av en helhetlig plan for stedsutvikling og næringsutvikling. På Hadeland er det et godt samarbeid mellom kommunene, formalisert i regionrådet. Samtidig er det en oppfatning i omgivelsene at kommunene ikke er helt enige i enkelte prioriteringer og saker som har betydning for at regionen som helhet skal være attraktiv. Dette inntrykket kan bli forsterket ved at det i kommunene er utilstrekkelig kunnskap om fellesprosjekter og samarbeidet i prosjektet "Hadeland – nært og naturlig".

Synlighet for Hadeland

Hadelands kvaliteter som bo- og etablererregion er så å si ikke omtalt i nasjonale medier, i oslopressen eller i regionale medier på Østlandet. Hadeland har før det gjeldende bo- og etableringsprosjektet ikke gjennomført markedsføringstiltak som har vist frem kvaliteter ved Hadeland for potensielle innflyttere eller næringsetablerere.

Prosjektgjennomføring

Prosjektet "Hadeland – nært og naturlig" har vært sårbart med få ressurser og én enslig prosjektleder. Det vil være situasjonen for prosjektet også fremover, noe som legger klare begrensninger på hva prosjektet har mulighet til å gjennomføre av tiltak. Kartleggingen har i tillegg avdekket et behov for en strategisk retning for prosjektet, som peker på prioriterte målgrupper og prioriterte hovedgrep – og som er godt forankret i regionrådet. Prosjektet trenger å utvikle klare budskap som er attraktive for målgruppen og som kan brukes gjentakende og i mange sammenhenger. Prosjektet vil være tjent med å ha en konkret handlingsplan for hvert år basert på en overordnet strategi.

– nært og naturlig

Mål

Det overordnede målet for "Hadeland – nært og naturlig" er å bidra til befolkningsvekst og økt næringsutvikling på Hadeland. For å styrke måloppnåelsen til prosjektet, skal kommunikasjonen bidra til at:

Alle som bor på Hadeland, skal være stolte av regionen sin

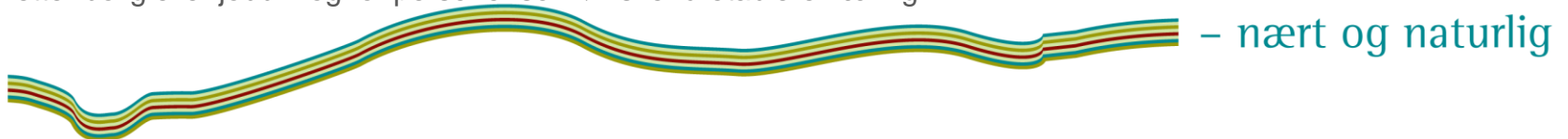
Prosjektet skal skape stolthet i egen region. Dagens innbyggere og de som har vokst opp på Hadeland, utgjør et viktig ambassadørkorps. Ved å skape stolthet og en felles identitet for dem som har tilknytning til regionen, skapes også fortellingene om Hadeland som et godt sted å bo og vokse opp. I tillegg er det et poeng å styrke røttene til de fastboende for å hindre utflytting.

Hadeland skal regnes som en del av stor-Oslo

Prosjektet skal styrke oppfatningen av Hadeland som en del av stor-Oslo, blant egne innbyggere, potensielle innflyttere og næringsetablere, samt den øvrige befolkningen på Østlandet. Oppfatningen av avstanden mellom Hadeland og arbeidsmarkedet i Oslo-regionen er en viktig driver for både potensielle innflyttere og næringsetablere. Nærhet til storbylivet kan også påvirke valget om å flytte til Hadeland. Det blir derfor viktig å etablere Hadeland som en integrert del av stor-Oslo, og dermed også som et relevant alternativ for personer som leter etter et sted å etablere seg eller sin næring.

Hadelands kvaliteter skal bli bedre kjent

Prosjektet skal promotere det som er spesielt bra med Hadeland. Kjennskap til Hadeland og regionens mange kvaliteter som bo- og etablererregion er avgjørende for at Hadeland skal bli et attraktivt alternativ for personer på jakt etter bolig eller jobb – og for personer som ønsker å etablere næring.

Målgrupper

Ut fra prosjektets mål, konklusjonene som er trukket i analysearbeidet, samt en vurdering av hovedutfordringer de nærmeste årene vil "Hadeland – nært og naturlig" prioritere følgende målgrupper for sin kommunikasjon:

Egne innbyggere

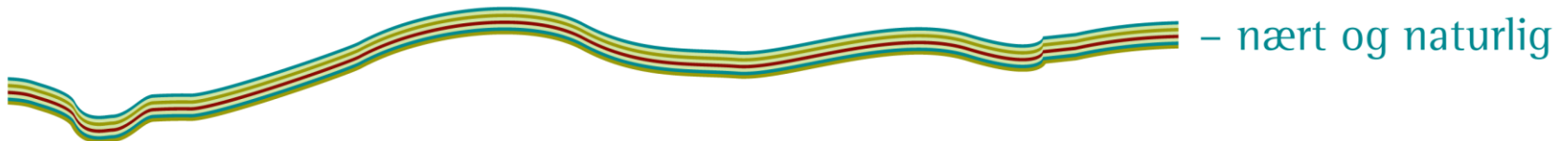
Blant egne innbyggere er særlig *kommuneansatte* viktige, samt ansatte i *service og turisme*. Disse er ofte i kontakt med den øvrige befolkningen, og er derfor viktige ambassadører for Hadeland. *Nyinnflyttede, pendlere* og *barnefamilier* er også prioritert i denne målgruppen fordi de trolig har et nettverk som består av barnefamilier i Oslo og omegn og fordi det er viktig for Hadeland at de ikke flytter videre.

Aktive barnefamilier i Oslo og omegn

Målgruppen omfatter familier som allerede har *tilknytning til Hadeland*, og som er motivert for å flytte tilbake. I tillegg er det aktuelt å nå familier som ønsker å bosette seg landlig, men i nærheten av arbeidsmarkedet i Oslo og omegn. Det er et poeng at målgruppen har *barn som ikke har nådd skolealder*, fordi skoletilknytning er en faktor som hindrer familier fra å flytte. Felles for målgruppen er at de ønsker å bosette seg et sted hvor barna kan ha en *god, trygg og aktiv oppvekst*, og hvor drømmen om en *enebolig* eller et *rekkehus* er oppnåelig.

Mobile arbeidstakere, gründere og bedriftsledere

De som i størst grad kan bidra positivt til økt næringsutvikling på Hadeland, er kvalifiserte arbeidsinnvandrere, jobbbyttende, nyutdannede, bedriftsledere og andre kreative og innovative mennesker. Dette er derfor prioriterte målgrupper for prosjektet.

Kommunikasjonsprinsipper

Prosjektets kommunikasjonsprinsipper er tilpasset styrkene og utfordringene som preger nå-situasjonen. Kommunikasjonsprinsippene er også tuftet på allmenngyldige prinsipper for hva som kjennetegner god og effektiv kommunikasjon.

Målgruppeorientert

All kommunikasjon har en avsender og en mottaker. Prosjektets kommunikasjon skal alltid ha en klar målgruppe, med budskap som er utformet på mottakers premisser, basert på kunnskap om målgruppen.

Resultatorientert

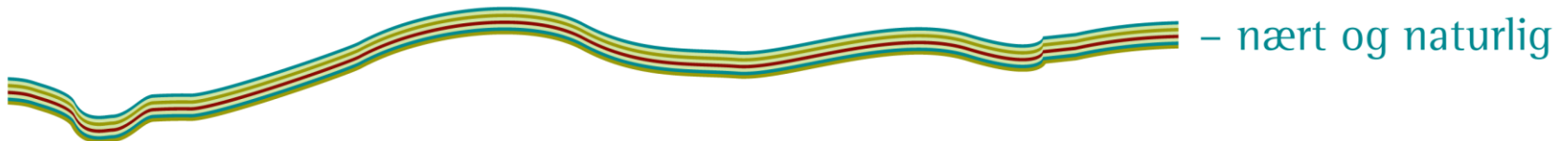
All kommunikasjon skal ha en sannsynlig effekt på måloppnåelse og føre til resultater. Kommunikasjonstiltakene prioriteres etter antatt effekt på målene.

Tydelig

All kommunikasjon skal utformes slik at de i målgruppen som kan minst om temaet, skal forstå budskapet og innholdet. Da vil kommunikasjonen bli et verktøy for å skape tillit til prosjektet og til innholdet i kommunikasjonen.

Åpen

Fakta, meninger og kunnskap skal kommuniseres på en åpen og ærlig måte. Prosjektets kommunikasjon skal være lett tilgjengelig for målgruppene – dette skal gjennomsyre valg av kanaler, budskap, språk og annet innhold.

Strategiske grep

Følgende hovedgrep skal prioriteres for å sikre en best mulig måloppnåelse:

Synliggjøre et godt oppvekstmiljø

Når familier i etableringsfasen skal velge hvor de skal bo, veier hensynet til barnas oppvekstvilkår tungt.

Legge vekt på det positive ved å bo og jobbe på Hadeland

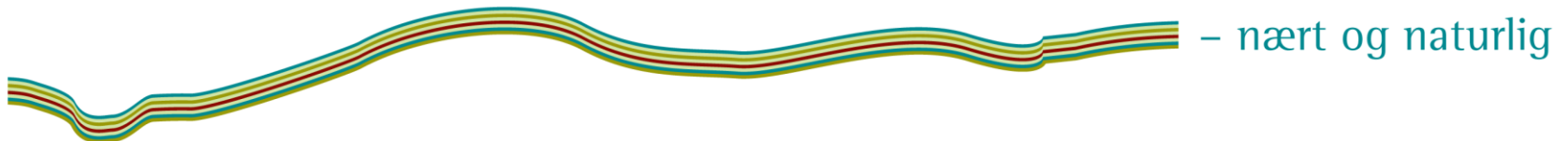
Det er for lite kjennskap til alle de positive sidene ved Hadeland. Det er viktig å fokusere på det som er positivt, også som motivasjon for at ressurssterke innbyggere skal bli boende.

Legge vekt på det som kommunene er enige om

Prosjektets kommunikasjon skal støtte opp under en fellesoppfatning av at de tre kommunene i stor grad står sammen. Dette vil styrke regionidentiteten internt og eksternt.

Omtale Hadeland som en del av stor-Oslo

Flere steder på Hadeland er geografisk like nært Oslo sentrum som andre attraktive områder som Son, Drammen og Øvre Romerike. Det må bli like naturlig å forbinde Hadeland med stor-Oslo, som det er å forbinde disse områdene med stor-Oslo.

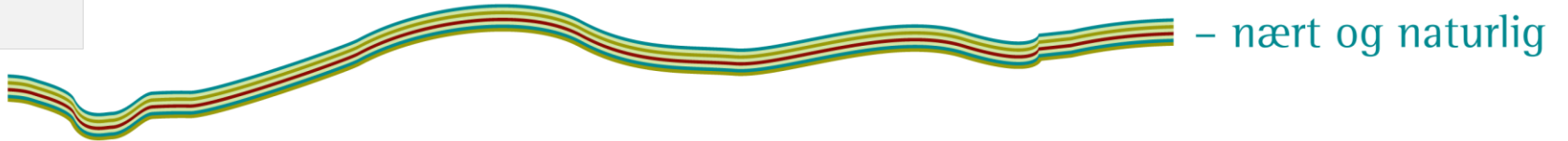

Budskap

”Hadeland – nært og naturlig” er et godt slagord og en viktig del av regionens budskap. Fortellingen om hva ”nært og naturlig” betyr og hva som er unikt med Hadeland, er her strukturert som et budskapshierarki med hovedbudskap og støttebudskap.

Fritt, trygt og grønt. Tett på Oslo.

Oppvekst	Bolig	Fritid	Nærmiljø	Samferdsel	Arbeidsmarked	Næringsutvikling	Bærekraft
<p>Gjør noe godt for barna dine – la dem få vokse opp på Hadeland.</p> <p>En oppvekst på Hadeland gir barna trygghet, utfoldelse og venner.</p> <p>På Hadeland får barna plass i attraktive barnehager nær skogen eller gården.</p> <p>Barna på Hadeland får gå på trygge og gode skoler og har spennende fritidstilbud.</p>	<p>På Hadeland kan du gjøre boligdrømmen til virkelighet.</p> <p>Her finner du attraktive eneboliger eller rekkehus du har råd til.</p> <p>Få plass til alt du er glad i.</p> <p>Her blir byggesaken raskt godkjent.</p>	<p>På Hadeland er livet enkelt. Her har du tid til å gjøre det du har lyst til.</p> <p>Ha Marka utenfor hagegjerdet og tilgang til et bredt utvalg fritidsaktiviteter.</p> <p>På Hadeland kan du nyte landlige kvaliteter – og samtidig ha storbylivets tilbud innen rekkevidde.</p>	<p>På Hadeland finner du gode naboer og folk du kan stole på.</p> <p>Her lever du sosialt – med folk som bryr seg.</p> <p>Hadeland er et av landets mest frodige, historiske og tradisjonsrike områder. Nordens Toscana.</p> <p>På Hadeland bor du i vakre omgivelser med lite støy og ren luft.</p>	<p>Reis komfortabelt med det eneste punktlige toget i Oslo-regionen.</p> <p>På Hadeland er det alltid ledig parkering ved togstasjonene.</p> <p>Sykle bilfritt til Oslo gjennom Marka.</p> <p>”Lykkens løpestreng går mellom Hadeland og Oslo.”</p>	<p>På Hadeland finner du arbeidsgivere som trenger deg – og som satser på deg.</p> <p>På Hadeland bryr vi oss om hvordan vi skaper verdier.</p> <p>Her kan du få god karriereutvikling i et bredt utvalg tjenester og virksomheter i privat og offentlig sektor.</p>	<p>På Hadeland kan du skape noe nytt eller kutte i kostnader – og likevel ha Oslo og verden som marked.</p> <p>Rimelige og tilgjengelige næringsarealer. Kort vei til Gardermoen.</p> <p>Lojal og kvalifisert arbeidskraft.</p> <p>Næringshage og næringsvennlige kommuner.</p>	<p>På Hadeland er vi opptatt av legge til rette for et bærekraftig næringsliv – og en bærekraftig livsstil.</p> <p>Hadeland er en foregangsregion når det gjelder utvikling av bio- og annen fornybar energi</p> <p>På Hadeland har du muligheten til å leve i pakt med naturen.</p>

Virkemidler og tiltak

”Hadeland – nært og naturlig” skal konsentrere ressursene om kommunikasjonsaktiviteter i fire faser:

1. Implementering

Bidra til eierskap, forankring og informasjon knyttet til prosjektet og kommunikasjonsstrategien

2. Kunnskapsinnhenting

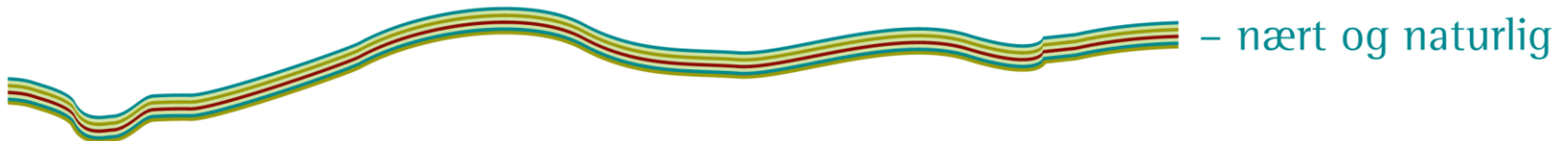
Kartlegge eksisterende holdninger og synspunkter blant målgruppene

3. Involvering

Engasjere innbyggerne på Hadeland i å formidle kvalitetene ved Hadeland som region

4. Informasjonskampanje

Gjennomføre kommunikasjons tiltak direkte rettet mot de viktigste målgruppene

Oppfølging og evaluering

Gjennomføring

Utvikle handlingsplaner, gjennomføre aktiviteter og jevnlig følge opp at tiltak er utført i henhold til planen

Tilbakemeldinger

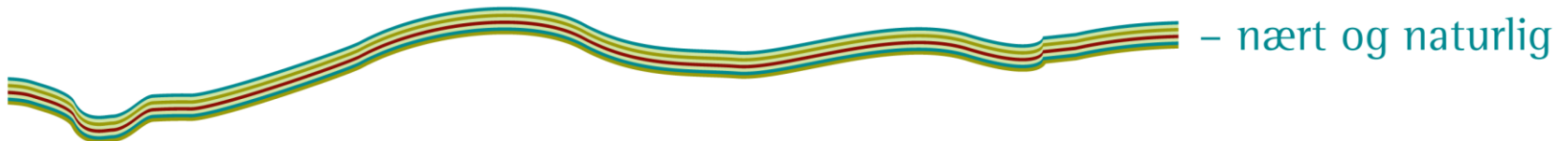
Gjennomføre en årlig samtale med informantene fra strategiprosessen for å se hvordan deres oppfatninger og synspunkter endrer seg etter hvert som prosjektet implementerer strategien og utvikler nye tiltak

Loggføre tilbakemeldinger fra politikere, kommuneansatte, næringsliv og borgere for øvrig – positive og negative

Måloppnåelse

Faste evalueringsmøter med involverte personer i prosjektet

Sette opp kriterier for hva som skal til for at tiltakene har lyktes, og jevnlig måle og vurdere i hvilken grad kommunikasjonsaktivitetene – i alle ulike faser – har oppnådd ønsket effekt

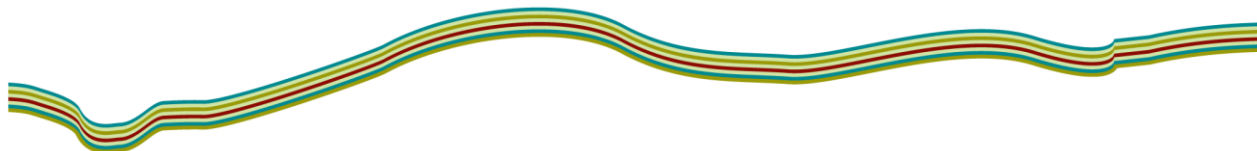

HADELAND

Regionrådet for Hadeland

 – nært og naturlig

Virkemidler og tiltak – eksempler

Fase 1: Implementering

Etablere eierskap

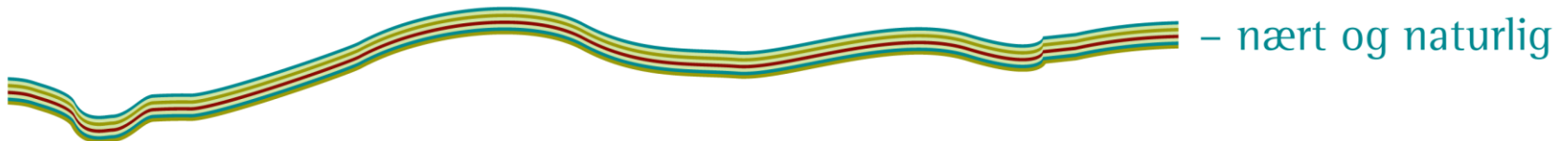
Forankre kommunikasjonsstrategien i regionrådet og i kommunene

Spre strategi og budskap

Gjøre strategien kjent og anvendelig for:

- lokalpolitikere
- kommuneansatte – servicetorg og enhetsledere
- næringsliv

En mulig måte å spre budskapet i strategien på, er å gjennomføre en presentasjonsturné i kommuner og bedrifter.

Virkemidler og tiltak – eksempler

Fase 2: Kunnskapsinnhenting

Fokusgrupper

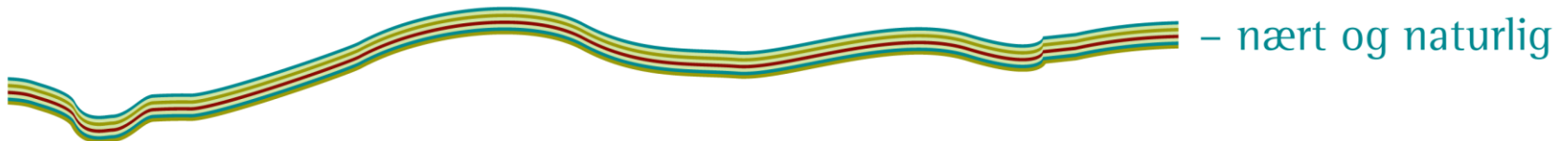
Gjennomføre strukturerte samtaler i grupper med:

- utvalgte personer som nettopp har flyttet til Hadeland
- utvalgte personer som pendler fra Hadeland til Oslo
- utvalgte personer som er nyutdannet med små barn i Oslo
- utvalgte personer som nettopp har fått barn på et sykehus i Oslo
- utvalgte personer som er i modus for å bytte jobb, utvikle egen bedrift eller flytte bedriften

Hensikten med et slikt tiltak er å få mer kunnskap om hva det er som er målgruppens drivkraft når de velger bosted for seg og familien, samt hvilke tiltak som eventuelt ville påvirket målgruppen til å oppfatte Hadeland som et attraktiv etableringssted.

Spørreundersøkelse

Gjennomføre en kvantitativ elektronisk undersøkelse av innbyggere på Hadeland, for eksempel i samarbeid med avisen Hadeland på hadeland.net. Hensikten er å finne ut hva det er som gjør folk stolte av sin tilknytning til Hadeland, og hvilke historier de forteller om Hadeland i sitt nettverk.

Virkemidler og tiltak – eksempler

Fase 3: Involvering

Prosjektet bør initiere en dugnad for å få fram fortellinger som kan brukes til å markedsføre Hadeland i andre kanaler (mediesaker og brosjyrer), og som i kraft av seg selv bygger stolthet blant innbyggerne på Hadeland og skaper blest om Hadeland som et godt sted å vokse opp.

Facebook-kampanje

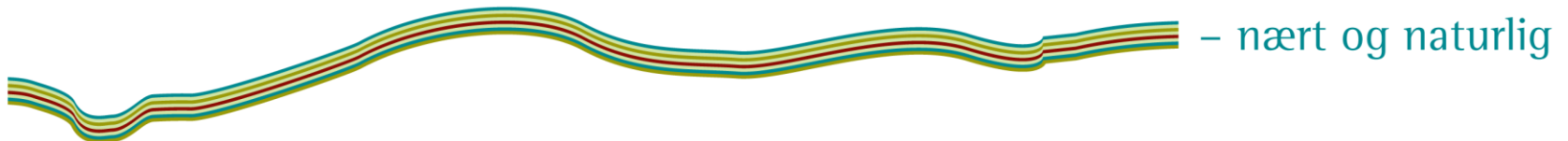
Lage en stafett på Facebook og det beste barndomsminnet fra Hadeland

Lokalaviskonkurransen

Invitere innbyggerne til å fortelle den beste historien om å bo og vokse opp på Hadeland

Solskinshistorier

Oppfordre kommunens enhetsledere (skole, barnehage, sykehjem) til å dele suksesshistorier med prosjektet, slik at disse senere kan brukes i andre kanaler – for eksempel innsalg til mediasaker

Virkemidler og tiltak – eksempler

Fase 4: Informasjonskampanje

Velkomstpakke til nyinnflyttede og potensielle innflyttere

- Ønske velkommen til Hadeland og dermed skape en tilhørighet til regionen fra første dag
- Informere om tilbudene i regionen
- Spre i samarbeid med kommunene, og dermed også gjøre kommuneansatte til ambassadører for hele regionen

Ny nettportal for Hadeland

Lage en elektronisk portal i samarbeid med lokalavisen, hvor målgruppene på en lett og oversiktlig måte kan finne all den informasjon de har behov for i en fase hvor de vurderer å flytte til Hadeland eller etablere næring i regionen. Kjøpe prioritering i søkemotorene på nettet.

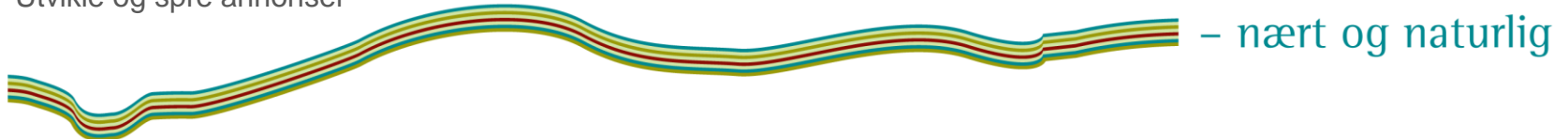
Medieplan

Lage en plan for innsalg av gode historier til region- og riksmedier. Planen må forankres i regionrådet. De gode historiene kan knyttes til følgende temaer:

- oppvekst og barndom: henge seg på tall, statistikk, trender, sesong
- etablering: suksesshistorier om gründere eller noen som har lyktes i arbeidslivet
- friluftsliv: kuriøse historier, sesongbasert historier, helsestoff

Betalt reklame

Utvikle og spre annonser

KOM
INN PÅ TUNET
PÅ HADELAND

Justert prosjektbeskrivelse
Januar 2012

Innhold

1	Bakgrunn	3
1.1	Formålet med prosjektet.....	3
2	Forankring	3
2.1	Politisk.....	3
2.2	Er prosjektet i tråd med nasjonale og regionale politiske føringer?.....	3
3	Mål	4
3.1	Hovedmål	4
3.2	Delmål	4
3.3	Arbeidsform	5
4	Hvor kan IPT-tilbud brukes?	5
5	Organisering	5
5.1	Prosjekteier.....	5
5.2	Styringsgruppa	5
5.2.1	Styringsgruppeleder	5
5.3	Prosjektleder.....	5
5.4	Arbeidsgruppe	6
6	Ressursbehov	6
6.1	Budsjett.....	6
6.2	Finansiering	6
7	Aktiviteter – Framdriftsplan	6
8	Overføringsverdi/Nytteverdi	7
10	Risikofaktorer/suksessfaktorer	7
11	Dokumentasjon/rapportering	8

1 Bakgrunn

Hadelandskommunene har i flere år hatt Inn på tunet-tiltak av varierende omfang. Etter en evaluering høsten 2010, ser vi et behov for å etablere klare retningslinjer og samarbeidsarenaer mellom Inn på tunet-tilbydere (heretter IPT-tilbydere) og kjøpergruppene. Det er vanskelig for IPT-tilbydere å nå fram med sine tilbud til rette vedkommende på kjøpersiden, og det er vanskelig å få til langsiktige avtaler.

Hadelandskommunene består av Gran, Lunner og Jevnaker kommune med henholdsvis 13362, 8640 og 6200 innbyggere. På Hadeland har vi et aktivt landbruk, der 5,3 % av befolkningen er direkte sysselsatt i landbruket.

1.1 Formålet med prosjektet

Å bidra til flere, bedre, varige og mer synlige IPT-tilbud som øker attraktiviteten for kjøperne, og øker lønnsomheten for tilbyderne.

2 Forankring

2.1 Politisk

Alle de tre Hadelandskommunene har vedtatt "Næringsplan for landbruket på Hadeland 2008-2012," hvor det blant annet står i kapittel 2. Mål og innhold: *"Næringsplanen skal bidra til å opprettholde et levedyktig landbruk på Hadeland...som -Ser muligheter for å utvikle ny landbrukstilknyttet næringsvirksomhet. -Produserer fellesgoder som samfunnet etterspør."* I kapittel 8. Mål og tiltak er det konkretisert på s. 11 Tabell 1: Delmål D.2: *"Etablere flere "Inn på tunet"-virksomheter"*. Dette beskrives nærmere på s. 14 *"Hovedmål D: Tilleggsnæringer. Øke verdiskapningen og skape nye arbeidsplasser knyttet til landbruket. Hvorfor: -- Behov for å styrke arbeidsplassene i landbruket. -- Skape flere lokale arbeidsplasser. -- Skape arbeidsplasser i landbruket som er mindre avhengig av politiske rammer. Delmål D.2 Etablere flere "Inn på tunet" virksomheter. Tiltak: - Videreføre Inn på tunet prosjektet.*

I Lunner kommune er momenter fra "Næringsplan for landbruket på Hadeland 2008-2012" også tatt inn som konkrete målsettinger i "Kommunedelplan Samfunnsutvikling 2011-2014" I kulepunkt to under kapittel 9.7.2 står det: *"I Lunner kommune skal "Inn på tunet" være en naturlig del av de ulike omsorgstiltakene for barn, ungdom, eldre, psykiatri og psykisk utviklingshemmede. Gjennom økt bruk av tilbudene innen "Inn på tunet", skapes arbeidsplasser innen landbruket, som igjen bidrar til opprettholdelse av landbruket i kommunen."*

IPT har bred støtte hos de tre kommunene i nevnte næringsplan. I tillegg er IPT forankret som en del av beskrivelsen over arbeidsområder for det interkommunale landbrukskontoret.

2.2 Er prosjektet i tråd med nasjonale og regionale politiske føringer?

Formålet med prosjektet er å bidra til flere, bedre, varige og mer synlige IPT-tilbud som øker attraktiviteten for kjøperne, og øker lønnsomheten for tilbyderne. I dette ligger det at IPT-tilbudene må være gode og tilrettelagte tilbud for brukerne og gi disse gode resultater.

I flere nasjonale og regionale politiske dokumenter finner man belegg for bruk av IPT. I **Landbruks- og matdepartementets strategi for næringsutvikling "Ta landet i bruk" (2007)**, er IPT er et eget satsingsområde. Man finner også belegg for å ta i bruk IPT i andre dokumenter, så som **Regjeringsplattformen 2009-2013**: "...skal stimuleres til økt satsing innenfor landbrukets vare- og tjenesteproduksjon, herunder IPT..." **Stortingsmelding nr. 25 (2008-2009) Lokal vekstkraft og framtidstru om distrikts- og regionalpolitikken**, der kommunenes rolle som samfunnsutviklere skal styrkes og utnyttes til økt verdiskapning. I **samarbeidsavtalen mellom Landbruks- og matdepartementet og KS om landbruks- og næringsutvikling 2010-2012** der IPT-løftet er pekt på som et konkret samarbeidsområde innenfor nasjonale satsinger og prosjekter. I **Samhandlingsreformen**, der man oppfordrer til videreutvikling av helse- og omsorgstjenester og forebygging gjennom samhandling på tvers av sektorer. I **Demensplan 2015 "Den gode dagen" – Delplan til Omsorgsplan 2015** pekes det på behovet for dagaktivitetstilbud for personer med demenslidelser. Dette er også presisert av regjeringen i **Rundskriv I-5/2007 "Aktiv omsorg"**. I **Kunnskapsløftet**, der man skal vektlegge lokalsamfunnet som læringsarena, allmenn- og spesialpedagogisk tiltak og til ungt entreprenørskap. Dette er bare noen av de politiske dokumenter der man finner føringer som kan forsvare bruk av IPT-tjenester og utviklingen av disse.

3 Mål

3.1 Hovedmål

Hovedmålet er at IPT skal være tilbud som er attraktive å ta i bruk av kjøpergruppen og at de blir brukt! Dette innebærer at tilbudene må være synlige for kjøpergruppene, de må ha god kvalitet, være konkurransedyktige, levedyktige og gi gode resultater for brukerne.

For at dette skal bli en realitet, er det viktig å ha klare rammer for IPT. I tillegg trengs det veiledning og rutiner som kan si noe om prosessen for å komme i mål, enten du har utgangspunkt som kjøper eller tilbyder av IPT-tjenester.

Når hovedmålet oppnås, vil man få en stor lokal gevinst ved at Hadelandsbygdene får etablert gode og varige IPT-tilbud som styrker det lokale omsorgsansvaret/forvaltningen, gir et bedre tjenestetilbud til befolkning, styrker det lokale næringslivet og genererer flere arbeidsplasser.

3.2 Delmål

- Markedsføre ut mot kjøpergruppene hva IPT er og hva IPT tilbyr
- Forankre og styrke IPT i kommunenes plan- og strategiarbeid
- Øke tilbydernes fokus på kvalitetssikring
- Etablering av faste, selvdrevne og profesjonelle samarbeidsnettverk for tilbydere
- Definerer av landbrukskontorets rolle som koordinator
- Definere rollefordeling. Hvilke organisatoriske enheter på hvilke arbeidsoppgaver
- Finne gode samarbeidsformer og modeller for bruk av IPT tjenester

3.3 Arbeidsform

Det skal jobbes fram ett til to pilotprosjekter som delfinansieres av midler fra «inn på tunet løftet». Erfaringene vi gjør gjennom organisering og gjennomføring av pilotprosjektene skal brukes til å definere roller og dokumentere samarbeidsformer. Pilotene skal dokumenteres via foto og loggføring, og på den måten gi overføringsverdi for nye tilbydere og kjøpergrupper.

4 Hvor kan IPT-tilbud brukes?

IPT-tilbud kan nyttes i flere sammenhenger. Aktuelle områder vil være:

- Arbeidstrening (NAV)
- Barnevern
- Skoler
- Barnehager
- Psykiatritjenesten
- Pleie- og omsorg
- Flyktningetjenesten
- Rus-/kriminalomsorg

5 Organisering

5.1 Prosjekteier

– Landbrukskontoret for Hadeland

Prosjekteieren er overordnet eier av prosjektet, og har fagansvaret. Prosjekteier er øverst ansvarlige i forhold til prosjektet.

5.2 Styringsgruppa

Styringsgruppa skal bestå av styringsgruppeleder, prosjektleder, og tre representanter fra kjøpergruppen. Det er i styringsgruppa de overordnede beslutningene vedrørende prosjektet fattes. Styringsgruppemedlemmene er ansvarlige for prosjektets kommunikasjon til deres egen organisasjon.

5.2.1 Styringsgruppeleder

– leder ved Landbrukskontoret for Hadeland

Styringsgruppelederen er prosjektets representant overfor alle tre kommunene, og treffer nødvendige beslutninger som ligger utenfor prosjektlederens mandat.

Styringsgruppelederen er ansvarlig for å tildele ressursene som er nødvendige for gjennomføring av prosjektet, og skal utstede ad hoc-anvisninger dersom uforutsette hendelser oppstår. Styringsgruppelederen skal ivareta kommunikasjonen med interessenter og virksomhetsledelse, slik at endrede mål og vilkår i basisorganisasjonen bringes til prosjektet.

5.3 Prosjektleder

Prosjektlederen skal sikre kontakt til oppdragsgiveren for prosjektet, styringsgruppen, og er ansvarlig for den daglige ledelsen av prosjektet. Prosjektleder er operativ leder, skal iverksette styringsgruppens beslutninger og sikre kvalitet, fremdrift og ressursforbruk, samt rapportere til styringsgruppen om dette (inkl. avviks- og risikorapportering).

5.4 Arbeidsgruppe

Vi ser for oss en arbeidsgruppe knyttet til hver pilot. Grappa skal bestå er fagpersoner som utfører arbeidsoppgaver tildelt fra prosjektleder. Den enkelte i arbeidsgruppa er ansvarlig for å informere prosjektleder om framdrift i arbeidet sett i forhold til avtalte tidsplaner, og skal som fagperson informere om risiko eller forhindringer som eventuelt måtte oppstå i løpet av prosjektet.

Aktuelle fagpersoner for arbeidsgruppene er; etablererveileder for Hadeland, representant fra en IPT-tilbyder, en medarbeider fra hver av de impliserte kommunene – da fra virksomheter med tilknytning som kjøper av IPT-tjenester, samt representant fra NAV Hadeland og NAV Jevnaker. Leder for prosjektgruppene vil være prosjektleder.

6 Ressursbehov

I arbeidet med prosjektsøknaden ble ressursbehovet beregnet så reelt som mulig og etter beste evne. Nedenfor er budsjettet justert i forhold til innvilgelsesbrevet fra Innovasjon Norge og detaljeringen nå i oppstartsfasen.

6.1 Budsjett

BUDSJETT	
Arbeidskostnader	182 000
Prosjektleder	217 500
Kontorhold	30 000
Driftsmidler	332 500
	762 000

6.2 Finansiering

FINANSIERING	
Innovasjon Norge	380 000
Egeninnsats arbeid	182 000
Regionrådet	200 000
	762 000

7 Aktiviteter – Framdriftsplan

- *Tidsperspektiv: 22 mnd.*

1. Januar – februar 2012
  - a. Forankre prosjektet politisk i alle tre kommunene
  - b. Konsolidering av styringsgruppe og prosjektgruppe.

- c. Definere første pilotprosjekt i samarbeid med NAV – innhente tilbud og finansiere
- d. Informasjon om prosjektet til rådmenn og regionråd
2. Mars – juli 2012
  - a. Gjennomføring av første pilotprosjekt
  - b. Arrangere nettverksmøte for IPT tilbydere i januar
  - c. Markedsføre IPT for aktuelle kjøpere i alle tre kommunene
  - d. Definere andre pilotprosjekt
3. August - desember 2012
  - a. Oppstart av andre pilotprosjekt
  - b. Arrangere nettverksmøte for IPT tilbydere
  - c. Markedsføre IPT for aktuelle kjøpere i alle tre kommunene
  - d. Jobbe for forankring i planverk og budsjetter
4. Januar – juli 2013
  - a. Arrangere nettverksmøte for IPT tilbydere
  - b. Jobbe for forankring i planverk og budsjetter
  - c. Definere landbrukskontorets rolle som koordinator
  - d. Definere rollefordeling og beskrive samarbeidsformer og modeller for bruk av IPT tjenester
5. August - oktober 2013
  - a. Sluttrapportering til styringsgruppa
  - b. Rapportering og utbetalingsanmodning til Innovasjon Norge

8 Overføringsverdi/Nytteverdi

- Gode pilotprosjekter, hvor både organisering og gjennomføring kan brukes som eksempler
- Rutinebeskrivelse ved saksbehandling hos kjøpersiden
- Nettverksgrupper med faste møtetider og møtестruktur gjennom året
- Arbeidsbeskrivelse og ansvarsområde for rollen som koordinator på Landbrukskontoret
- IPT-tilbydere med større fokus på kvalitetssikring
- Markedsføring av IPT både lokalt, regionalt og nasjonalt
- Opplæring og informasjon til kjøpersiden
- Opplæring og informasjon til gårdbrukere som ønsker å vite mer om IPT

10 Risikofaktorer/suksessfaktorer

Er finansieringen på plass?

Finner vi de gode pilotprosjektene?

Er det en reell mulighet for medarbeiderne i arbeids- og styringsgruppa å avsette tid ?

Har arbeidsgruppa den motivasjon og kompetanse for å drive prosjektet framover?

Er det samarbeidsvilje hos impliserte parter; tilbydere – kjøpere?

11 Dokumentasjon/rapportering

Prosjekteier og prosjektleder fastsetter de interne rapporteringsrutiner/evalueringer. Det skal hele tiden føres tema- og tidslogg på prosjektet. I tillegg skal prosessen dokumenteres med foto.

Rapportering til Innovasjon Norge skjer i henhold til de krav som settes i IPT-løftet og de vilkår som Innovasjon Norge eventuelt fatter ved bevilgning av midler.

Det skal hele tiden holdes fokus på IPT-tilbud. Underveis i prosjektet, skal det informeres bredt mot kommunene, kjøpersiden og alle IPT-tilbydere om resultater. Alle positive erfaringer/endringer skal "feires" og markeres (Eks. oppslag i lokalavis, på nettside etc.) Landbrukskontorets hjemmeside skal brukes aktivt, eventuelt må man se på andre muligheter innenfor sosiale medier.

Prosjektet skal markedsføres. Lokalpressen skal informeres om oppstart og innhold i prosjektet. Det skal lages en "sak" underveis – og det skal lages en "sak" ved prosjektslutt. Det er viktig å formidle erfaringer, resultater og videre muligheter/utvikling ut lokalt.

Rapport etter ett års drift av prosjektet:

«Kom inn på tunet på Hadeland»

1. Innledning

Prosjektplanen ble vedtatt politisk i alle tre Hadelandskommunen i januar 2012. Prosjektet skal gå i 22 md, fra oppstart i januar 2012, til utgangen av oktober 2013. Landbrukskontoret for Hadeland er prosjekteiere og har prosjektledelsen. Prosjektet er finansiert med midler fra «Inn på tunet» løftet som Innovasjon Norge administrerer, Regionrådet for Hadeland samt egeninnsats fra Gran, Lunner og Jevnaker kommune.

Kort oppsummert er målet med prosjektet å jobbe for at vi skal få flere, bedre, varige og mer synlige IPT-tilbud på Hadeland og at disse skal være attraktive for «kjøperne». Kjøperne er som oftest kommunene, så oppgaven i prosjektet er i stor grad å synliggjøre hva «inn på tunet er» for kjøperne og få beslutningstagere til å bruke slike tjenester i større grad. Delmålene i prosjektet er formulert på følgende måte:

- Markedsføre ut mot kjøpergruppene hva IPT er og hva IPT tilbyr
- Forankre og styrke IPT i kommunenes plan- og strategiarbeid
- Øke tilbyderens fokus på kvalitetssikring
- Etablering av faste, selvdrevne og profesjonelle samarbeidsnettverk for tilbydere
- Definerer av landbrukskontorets rolle som koordinator
- Definere rollefordeling. Hvilke organisatoriske enheter på hvilke arbeidsoppgaver
- Finne gode samarbeidsformer og modeller for bruk av IPT tjenester

2. Aktiviteter og arbeidsform

Dette første året i prosjektet har vi jobbet med alle de 7 definerte delmålene, men punkt nr. 3 og 4 har det blitt lagt spesielt vekt på. Når vi nå går inn i andre år av prosjektet vil de andre punktene vektlegges mer.

Styringsgruppa ledes av Gudbrand Johannessen (landbrukskontoret for Hadeland), og består ellers av Tone Andersen (NAV – Hadeland), Cecilie Øyen (Jevnaker kommune) og Anne Grønvold (Lunner kommune). Det er avholdt 4 møter i styringsgruppa.

Det er etablert et pilotprosjekt for å teste ut et arbeidstreningstilbud for ungdom som av ulike grunner ikke går på videregående skole (Pilotprosjekt 1). En egen arbeidsgruppe har utarbeidet grunnlaget for pilotprosjektet, sørget for innkjøp av tjenesten og er nå i gang med å evaluere tjenesten. Arbeidsgruppa består av representanter fra NAV Hadeland og Jevnaker, PP- tjenesten i Gran kommune og en representant fra tilrettelagte tjenester i Lunner kommune, samt tilbyder av tjenesten. Arbeidsgruppa har hatt 5 møter i 2012.

Det ble foretaket Skjervumsbråten v/Kjersti Flovild og Einar Opheim som vant konkurransen og som nå tilbyr arbeidstrening for 3 ungdommer 2 dager i uka. Pilotprosjektet skulle vare ut januar 2013, men det jobbes nå med å finansiere prosjektet ut juni 2013. Erfaringene og resultatene så langt er så positive at arbeidet med å finne varige finansieringsordninger er igangsatt.

Styringsgruppa har vedtatt at pilotprosjekt 2 skal tilbys barnevernstjenesten i de tre Hadelandskommunene. Første møte med barnevernet er avholdt og prosessen med å etablere tilbud er i gang.

Det er avholdt to nettverksmøter med tilbydere av IPT tjenester. Første møte var i samarbeid med det nystartede IPT- Oppland. Tema var nettverksbygging mellom IPT-tilbydere. Det andre møte hadde som hovedtema kvalitetssikring og den nye godkjenningsordningen for IPT tilbydere som MATMERK administrerer. Pr. desember 2012 er det to IPT-foretak på Hadeland som er godkjent etter den nye godkjenningsordningen.

3. Prosjekt økonomi

I ramma under er utskrift fra kommunens regnskap for prosjektet pr. 01.01.2013. I denne utskriften er ikke kostnadene i desember med. Det er heller ikke satt en verdi på kommunens egeninnsats i prosjektet utover prosjektledelse. I forbindelse med avslutning av prosjektet vil et fullstendig prosjektregnskap utarbeides.

		Regnskap
		2012
Prosj/Aktivi:	456 KOM INN PÅ TUNET PÅ HADELAND	
Ansvar:	4600 LANDBRUK	
1115	MATVARER	238
1116	BEVERTNING UNDER MØTER	201
1140	ANNONSER, REKLAME, INFORMASJON	853
1290	INTERNKJØP	67 000
1370	KJØP AV TJENESTER FRA PRIVATE	87 660
1429	MERVERDIAVGIFT SOM GIR RETT TIL KOMPENSASJON	249
	Sum utgifter	156 201
1729	MOMS, KOMPENSASJON DRIFT	-249
1770	REFUSJON FRA ANDRE	-100 000
	Sum inntekter	-100 249
	Sum ansvar: 4600 LANDBRUK	55 952
	Sum prosj/Aktivi: 456 KOM INN PÅ TUNET PÅ HADELAND	55 952

Følgende budsjett og finansiering er satt opp for hele prosjektperioden:

BUDSJETT

Arbeidskostnader	182 000
Prosjektleder	217 500
Kontorhold	30 000
Driftsmidler	332 500
	762 000

FINANSIERING

Innovasjon Norge	380 000
Egeninnsats arbeid	182 000
Regionrådet	200 000
	762 000

4. Framdrift

I andre prosjektår vil det fortsatt jobbes mye med de to pilotprosjektene. Erfaringene fra disse prosjektene skal brukes til å synliggjøre verdien av IPT for kommunens øvrige administrasjon og politikere, og på den måten forankre og styrke IPT i kommunenes plan- og strategiarbeid.

Det vil også jobbes mot tilbydergruppa, vi ønsker å bidra til at flere tilbydere får godkjent sitt tilbud etter MATMERKS godkjenningsordning.

Prosjektet er godt i gang. Erfaringen vi har fra pilot 1 er svært positive og gir masse inspirasjon til å jobbe videre i prosjektet. Vi har erfart at det er tidkrevende å jobbe på tvers av tre kommuner og involvere mange etater. Vi er imidlertid innstilt på å avslutte prosjektet som planlagt, innen oktober 2013.

Gran 02.01.2013

Kjersti Andresen

Prosjektleder